

III

Venit autem gad propheta ad dauid in die illa: et dixit ei. Ascende et constitue altare domino: in area areuna iebusei. Et ascendit dauid iuxta hunc monumenum gad: quem precepit ei dominus. Conspectusque areuna adiuvavit regem et fuos eius transire ad se et egressus adorauit regem. Propterea vultu in terra erat. Quid cause est ut veniat dominus meus rex ad suum suum? Lui dauid ait. Ut emam a te aream: et edificem altare domino: et cesseret imperfectio que grassat in populo. Et ait areuna ad dauid. Accipiat et offerat dominus meus rex: sicut placet ei. Habes boues in holocaustum et plaustrum et iuga boui in vasum lignorum. Omnia dedit areuna regi. Diciturque areuna ad regem. Dominus de tuus suscipiat votum tuum. Lui respondens rex ait. Nequaquam ut vis sed emam precio a te: et non offeram domino deo meo holocausta gratuita. Emit ergo dauid area et boues argenti scilicet quinquaginta: et edificauit ibi dauid altare domino: et obtulit holocausta et pacifica. Et repropiciari est dominus terrene: et cohibita est plaga ab israel.

Explicit liber secundus Samuelis
Incipit liber primus malachim. id est
regum tertius. Capitulum I

Trex dauid senuerat: habebatque etiam plurimos dies. Quibus opiretur vestibus non calefiebat. Dixerunt ergo ei servi sui. Queramus dominum nostro regi adolescentem virginem: et stet coram rege et soueat eum dormiantibus in sinu suo: et calefaciat dominum nostrum regem. Quiescerunt igit adolescentulam speciosam in omnibus finibus israel: et inuenierunt abisac sumamitem: et adduxerunt eam ad regem. Erat autem puella pulcherrima: dormiebatque cum regi: et ministrabat ei: rex vero non cognovit eam. Adonias autem filius agith cleuabatur dicens. Ego regnabo. Fecitque sibi currum et equites: et quinquaginta viros qui current aii cum eum. Nec corripuit eum pater suus aliquis dicens. Quare hoc fecisti? Erat autem et ipse pulcher valde. secundus natu post absalon. Et primo ei cum ioab filio sarnie: et cum abiathar sacerdote: quod adiuuabant yates adonie. Sadoch vero sacerdos et banaia filius ioadae et nathan propheta et semeli et cerethi et selethi: et omne robur exercitus dauid non erat cum adonia. Immolatique adonias arrietibus et vitulis et viuersis pinguis iuxta lapidem zoeleth: quod erat vicinus fonti rogi: vocauit viuersos fratres suos filios regis: et oes viros iuda fuos regi. Nathan autem prophetam et banaia et robustos quosque et

salomonem fratrem suum non vocauit. Dixit itaque nathan ad bersabee matrem salomonis. Num audisti quod regnauerit adonias filius agith et dominus noster dauid hoc ignorat. Nunc ergo veni accipe postuli a me: et salua aiam tuam filiumque tuum salomonem. Vade et ingredere ad regem dauid: et dic ei. Non tu domine mi rex iurasti mihi ancilletum: dices. quod salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit in solio meo. Quare ergo regnat adonias. Et adhuc ibi te loquente cum rege ego veniam post te: et complebo funiones tuos. Ingressa est itaque bersabee ad regem in cubiclo. Rex autem senuerat nimis: et abisac summittis ministrabat ei. Inclinauit se bersabee et adorauit regem. Ad quam rex: quod tibi inquit vis? Querens ait domine mi rex tu iurasti quod dominum deum tuum ancille tue: salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo: et ecce nunc adonias regnat: te domine mi rex ignorante. Hactenque boues et pinguis queque et arietes plurimos: et vocauit oes filios regi abiathar quoque sacerdotem: et ioab principem militie salomonem autem seruum suum non vocauit. Ceterum domine mi rex in te oculi respicunt totius israel: ut indicet eis quod sedere debeat in solio tuo domine mi rex post te. Eritque cum dormierit dominus meus rex cum priibus suis: erimus ego et filius meus salomon pectorum. Adhuc illa loquente cum rege nathan propheta venit. Et nunc iauerunt regi dicentes. Adestit nathan propheta. Lunus introsellet in conspectu regis et adorasset eum per invicem dixit nathan. Domine mi rex tu dixisti: adonias regnet post me et ipse sedeat super thronum meum. Quia descendit hodie: et immolauit boues et pinguis et arietes plurimos: et vocauit viuersos filios regi et principes. Abiathar quoque sacerdotem: illisque vestimentibus et bibentibus coram eo et dicentibus viuat rex adonias: me suum tuum et sadoch sacerdotem et banaia filium ioadae: et famulatum salomonem non vocauit. Numquid a domino meo rege exiuit hoc probum: et mihi non indicasti suuo tuo: quod sessurus esset super thronum domini mei regis post eum? Et respondit rex dauid dicens. Vocate ad me bersabee. Que cum fuisse ingressa coram rege: et stetisset annus eius: iurauit rex et ait. Vixit dominus quod eruit aiam meam de angustia: quod sicut iurauit tibi per dominum deum israel dices salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit super solium meum per me: sic faciam hodie. Summisque bersabee in terram vultu adorauit regem dicens. Viuat dominus meus rex dauid in eternum. Dicitur rex dauid. Vocate mihi sadoch sacerdotem: et nathan propheta et banaia filium ioadae. Qui cum ingressi fuerint coram rege: dixit ad eos. Tollite vobis seruos domini vestri: et ipsis salomonem filium meum super mu-

Regum

Iam meam: et ducite eum in gion: et vngat eū
ibi sadoch sacerdos et nathan ppheta in regē
sup isrl. Et canetis buccina atq; dicetis. U-
uat rex salomon. Et ascēdet post eū et venie-
tis in hierlm: et sedebit sup soliū meū: et ipse re-
gnabit p me illiqz pcpia vt sit dur sup israel
et sup iudā. Et rñdit banaias fili' ioiade regi
dicēs. Amē. Sic loquat dñs de' dñi mei rel-
gis. Quō fuit dñs cū dño meo rege: sic sit cū
salomōe: et sublimi' faciat soliū ei': a solio do-
mini mei regis dauid. Descēdit ḡsadoch sa-
cerdos et nathan ppheta et banaias fili' ioia-
de: et cerethi et selethi et iposuerūt salomonē su-
per mulā regl dauid: et adduxerūt eū in gion.
Humpitq; sadoch sacerdos cornu olei d̄ ta-
bernaciō et vnxit salomonē: et cecinerunt buc-
cina: et dixit ois ppls. Uiuat rex salomon. Et
ascēdit vniūsa mltitudo p' eū: et ppls canētiū
tibiis et letantiū gaudio magno: et isonuit fra-
a clamore eorū. Audiuuit aut adonias: et oēs
quātitati fuerāt ab eo. Iāq; quiuū finitū erat
Sed et ioab audita voce tube ait. Quid sibi
vult clamor ciuitati tumultuatis? Adhuc il-
lo loquēte ionathan fili' abiathar sacerdotis
venit. Qui dixit adonias. Ingredere q; vir
forti es et bona nūciās. Rñditq; ionathā ado-
nie. Nequaq;. Hñs em nr rex dauid regē cō-
stituit salomonē: misitq; cum eo sadoch sacer-
dotē et nathā ppheta: et banaia fili' ioiade: et
cerethi et selethi: et iposuerūt eū sup mulā re-
gis. Unixerūtq; eū sadoch sacerdos et nathā
ppheta regē in gion: et ascenderūt inde letan-
tes: et isonuit ciuitas. Hec ē vox quā audistī
Ḡz et salomon sedet sup soliū regni: et ingressi
serui regis bñdixerūt dño nr regi dauid di-
centes. Amplificet de' nomē salomonis sup
nomē tuū: et magnificet thronū eius sup tho-
nū tuū. Et adorauit rex dō il lectulo suo: si sup
the clocur' est. Bñdict' dñs de' isrl: q; dedit
hodie sedentē in solio mco vidētib' oclis me-
is. Territi sunt ergo et surrexerūt oēs q; inui-
cati fuerāt ab adonias: et iuit vnuquisq; in vñ-
am suā. Adonias aut timēs salomonē surre-
xit et abiit in tabernaculū dñi: tenuitq; cornu
altari. Et nūciauerūt salomonē dicētes. Ecce
adonias timēs regē salomonē tenet cornu al-
taris dicens. Juremīhi rex salomon hodie:
q; nō inficiat vnu suū gladio. Dixitq; fal-
mon. Si fuerit vir bon' nō cadet ne vñ' qdē
capill' ei' in trā. Sinaūt malū inuētū fuerit i
eo: moriet. Misit ḡ rex salomon et eduxit eū
ab altari: et ingressus adorauit regē salomonē
Dixitq; ei salomon. Vade in domū tuā. II

HPropinquauerunt autem dics da-
uid ut moreret: pcepitq; salomonis fi-
lio suo dicēs. Ecce ego ingredior viā

vniuersē terre. Confortare et esto vir fortis: et
obserua vt custodias mandata dñi dei tui vt
ambules in vñs ei': et custodias ceremonias
ei' et pcpeta ei': et iusticia et testimonia: sic scri-
ptū ē in lege moysi: vt itelligas vniūsa q; faci-
t q; cūq; te vter: vt p̄firmet dñs fmōes suos
quos locutus est de me dicens. Si custodie-
rint filii tui vias meas: et ambulauerint coraz
me in vñitate in omni corde suo: et omni aia sua
nō auferetur tibi vir de solio isrl. Tu q; nosti
que fecerit mihi ioab fili' saruie: q; fecerit duo,
b' pncipib' exercit' isrl abner filio ner et ama-
se filio iether: q; occidit et effudit sanguinem
belli in pace: et posuit crux p̄reli in baltheo
suo q; erat circa lūbos ei': et in calciamēto suo
q; erat in pedib' ei'. Facies ḡ iuxta sapienti-
am tuā: et nō deduces canicē ei' pacifice ad i-
fersos. Sed et filiū berzellai galaaditis reddes
ḡram: erūtq; comedētes in mēsa tua. Occur-
rersit em̄ mibi. qñ fugiebā a facie absalon fra-
tris tui. Habes q; a pud te semet filiū gerati
li gemini de bauri: q; maledixit mibi maledi-
ctione pessima qñ ibā ad castra. Sed quia de-
scendit mibi in occursum cū transire iordanē
et iuraui ei p dñm dicēs nō te inficiā gladio:
tu noli pati cū eē innoxium. Vir aut sapiē es
vt scias que facias ei: deducesq; canos ei' cū
sanguine ad inferos. Dormiuit igit̄ dauid cū
prib' suis et sepult' ē in ciuitate dauid. Dies
aut quib' regnauit dauid sup isrl: quadragi-
ta anni sunt. In hebron regnauit septē annis
in hierlm vñgintib' tribus. Salomon aut sedit
sup thronū dauid p̄ris sui et firmatū ē regnū
ei' nimis. Et ingressus ē adonias fili' agith
ad bersabee matrē salomonis. Que dixit ei.
Pacific' ne ē ingressus tu? Qui rñdit. Pacificus.
Addiditq; Dermo mibi ē ad te. Qui ait
Loquere. Et ille. Tu inq; nosti q; meū erat
regnū: et me pposuerat ois isrl sibi in regem:
Et translatū ē regnū et factū ē fratri mei. A dño
em̄ cōstitutū ē ei. Nūc ḡ petitionē vñā p̄cora
te: ne cōfundas faciē meā. Que dixit ad eum
Loquere. Et ille ait. Preco vt dicas salomo-
nū regi: neq; enī negare tibi q; q; pōt: vt det
mih i abisac sunamitē vxorē. Et ait bersabee.
Bñ ego loqr p̄teregi. Venit ḡ bersabee ad
regē salomonē: vt loqueretur ei p adonias. Et
surrexit rex in occursū ei' adorauitq; eā: et se-
dit sup thronū suū. Positusq; ē thron' matrē
regis: que sedet ad dexterā ei'. dixitq; ei. Pe-
titionē vñā p̄uulā ego dep̄cor ate: ne cōfun-
das faciē meā. Et dixit ei rex. Pēte m̄r mea.
Neḡ em̄ fas ē: vt auertā faciē tuā. Que ait.
Det abisac sunamitē adonie fratri tuo vxor
Rñditq; rex salomon: et dixit m̄r sue. Qua-
re postulas abisac sunamitē adonie? Postu-

III

la ei et regnum. **I**psa est efi frater meus maior me
 et habet abia thar sacerdotem et ioab filium saruie
Iurauit itaque rex salomon per dominum dices. **H**ec
 faciat mihi deus et hec addat: quod contra animam
 suam locutus es adonias verbu hoc. **E**t nunc vinit
 dominus qui firmavit me: et collocauit me super solium
 dauid patris mei: et qui fecit mihi dominum sic lo-
 cutus est: quia hodie occides adonias. **A**bi-
 sitque rex salomon per manum banae filii ioiade qui
 interfecit eum: et mortuus est. **A**bia thar qui sacer-
 doti dixit rex. **V**ade in anathoth ad agrum tuum.
Et quidem vir mortis es: sed hodie non inter-
 fici: quia portasti arcum domini dei coram dauid
 patre meo: et sustinuisti labore in omnibus in qua-
 bus laborauit pater meus. **F**iecit ergo salomon ab-
 ia thar ut non esset sacerdos domini ut impleretur
 sermo domini quem locutus est super dominum heli in sylo.
Venit autem nucus ad salomonem qui ioab decli-
 nasset post adoniam: et post salomonem non decli-
 nasset. **F**ugit ergo ioab in tabernaculum domini et ap-
 prehendit cornu altaris. **N**unciatum est regi
 salomonis qui fugisset ioab in tabernaculum domini: et
 erat iuxta altare. **M**isitque salomon banae filium
 ioiade dices. **V**ade interface eum. **E**t venit
 banae ad tabernaculum domini: et dixit ei. **H**ec
 dicit rex. **E**gredere. Qui ait. Non egrediar.
 sed hic moriar. **R**enunciauit banae regis
 monem dicens. **H**ec locutus est ioab et hec re-
 spodit mihi. **D**ixitque ei rex. **S**icut locutus
 est et interface eum et sepelit: et amouebis sanguinem
 innocentem qui effusus est a ioab a me et a do-
 mo prius mei et reddet dominus sanguinem eius super
 caput eius: quia iterfecit duos viros iustos
 melioresque se: et occidit eos gladio patre meo
 dauid ignorante abner filius neri principem militie
 israel: et tamquam filium iether principem exercitus
 iuda. **E**treueret sanguis illorum in caput io-
 ab et in caput seminis eius in sempiternum: da-
 uid autem et semini eius et domini et throno illius
 sit pax vobis in eternum a domino. **A**scendit itaque ba-
 nae filius ioiade: et aggressus est interfecit.
 sepultusque est in domo sua in deserto. **E**t con-
 stituit rex banae filium ioiade per eos super exerci-
 tum et sadoch sacerdotem posuit per abiathar.
Misit quoque rex et vocavit semei: dixitque ei.
Edifica tibi domum in hierusalem: et habita ibi. **E**t
 non egredieris inde huc atque illuc. **Q**uacunq[ue]
 autem die egressus fueris et transieris trorrecte ce-
 dron: scito te interficiendum. **S**anguis tuus erit
 super caput tuum. **D**ixitque semei regi. **B**onum ser-
 mo. **S**icut locutus est dominus meus rex: sic faciet ser-
 uus tuus. **H**abitauit itaque semei in hierusalim
 diebus multis. **F**actum est autem post annos tres ut
 fugerent simei ad achis filium maacha regem
 geth. **N**unciatum est semei qui fuit eius insensit
 in geth. **E**t surrexit semei et stravit asinum suum

tuitque ad achis in geth ad regredendum suos suos
 et adduxit eos per geth. **N**unciatum est autem regi salo-
 moni qui issit semei in geth de hierusalem: et redi-
 set. **E**t mittens vocavit eum: dixitque illi. **M**one
 testificari sum tibi per dominum et predicarti tibi: que-
 cumque dic egressus fueris huc et illuc: scito te esse
 moriturum. **E**t respondisti mihi. **B**onum seruo quem
 audiui. **Q**uare ergo non custodisti iurandum
 domini et precepisti quod precepisti tibi. **D**ixitque rex ad
 semei. **T**u nosti omnem malum cuius tibi conciunxerat
 cor tuum quod fecisti dauid prius meo. **R**eddidit
 dominus maliciam tuam in caput tuum et rex salomon be-
 nedictus: et thronus dauid erit stabilis coram
 domino usque in sempiternum. **J**uslit itaque rex ba-
 nae filio ioiade qui aggressus percutisseum et
 mortuus est.

III

Quoniam confirmatum est igitur regnum in manu sa-
 lomonis: et affinitate punctum est pharao regi egypti. **A**ccepit namque filiaz
 eius et adduxit in ciuitatem dauid donec comple-
 ret edificatio domum suam et domum domini et murum
 hierusalem per circuitum. **A**ttulitque imolabat in ex-
 celsis. **N**on enim edificatus erat templum nominis
 domini usque in die illius. **D**ilexit autem salomon do-
 minum ambulans in preceptis dauid prius sui: excep-
 toque qui in excelsis imolabat et accedebat thymiam.
Ab iustaque salomon in gabaon vidimus
 molaret ibi. Illudque erat excelsum maximum. **Q**uille hostias in holocaustum obtulit sa-
 lomon super altare illud in gabaon. **A**ppeparuit
 autem dominus salomon per somnum nocte dices. **P**ro-
 stula quod vis ut dem tibi. **E**t ait salomon. **T**u
 fecisti cum fratre tuo dauid prius meo misericordiam
 magnam: sicut ambulauit in prospectu tuo in ve-
 ritate et iusticia et recto corde tecum. **L**estodisti
 ei misericordiam tuam grandem: et dedisti ei filium
 sedentem super thronum sicut est hodie. **E**t nunc domine
 deus tu regnare fecisti seruum tuum per dauid pa-
 tre meo. **E**go autem sum puer pusillus et ignorans
 egressum et introitum meum: et frater tuus in meo
 medio est propterea elegisti: propterea infiniti qui enumera-
 rari et supponi non poterant per multitudinem. **B**a-
 bis ergo seruo tuo cor docile ut plenum tuum iudi-
 care possit et discernere inter bonum et malum.
Quis enim potest iudicare plenum istum: plenum tuum
 hunc multum. **P**lacuit ergo fratre coram domino qui
 salomon postulasset huiuscmodi rem. **E**t dixit
 dominus salomon. **Q**uia postulasti propter hoc
 et non peristi tibi dies multis: nec diuitias aut
 arias inimicorum tuorum: sed postulasti tibi sapientiam
 ad discernendum iudicium: ecce feci tibi
 frater sermones tuos. **E**t dedi tibi cor sapientis et
 intelligens in tantum ut nullus ante te similis fu-
 erit nec post resurrecturus sit. **S**ed et hec que
 non postulasti dedi tibi diuitias lete et gloriae
 ut nemo fierit similis tui in regibus cunctis rebus

o 3

Regum

tro diebus. Si autem ambulaueris in vijs meis et custodieris pcepta mea et mandata mea sic ambulauit pater tuus logos facia dies tuos. Igis euigilauit salomon: et intellexit quod esset somnium. Tunc venisset hierlm stetit cora arca federis domini: et obtulit holocausta: et fecit vicitimas pacificas et grande coniunctio yniuersis famulis suis. Tunc venerunt due mulieres metrictices ad regem: steteruntque cora eo. Quarum una ait. Obscurum dñe: ego et mulier hec habbitabamus in domo una et pepi apud eam in cubiculo. Tertia autem die postquam ego pepi: periret et hec. Et eram simul nullusque alius nobiscum in domo exceptus nobis duabus. Mortuus est autem filius mulieri huius nocte. Dormiens quippe oppressus est. Et consurgens in tempeste noctis silentio tulit filium meum de latere meo ancille tue dormientis: et collocauit in sinu suo sicut autem filius quem erat mortuus posuit in sinu meo. Tunc surrexissem mane ut dare lac filio meo, apparuit mortuus. Quem diligenter intuens clara luce desplicendi non esse meum quem genuerat. Reditus altera mulier. Non est ita ut dicis: filius tuus mortuus est: me autem vivit. E contrario illa dicebat. Hec dicitur. Filius meus vivit et filius tuus mortuus est. Et ista redit. Non sed filius tuus mortuus est: meus autem vivit. Dixit ergo rex. Asserte mihi gladium. Tunc attulissent gladium coronare rege: dimidiate inquit infantem vivum in duas partes: et date dimidiam pitem unam et dimidiapitem alteri. Redxit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem. Cimota sunt quippe viscera eius super filio suo. Obscurus dñe: date illi infantem vivum: et nolite interficere eum. E contrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi sit: sed dividatur. Redit rex et ait. Date huic infantem vivum et non occidatur. Hec est enim mater eius. Audiuit itaque os israel iudicium quod iudicasset rex: et timuerunt regem videntes sapientiam dei esse in eo ad faciendum iudicium.

Rat autem rex salomon regnans super omnem israel: et hi principes quoque habebat. Azarias filius sadoch sacerdos heliophorus et abias filius sela scribe. Josaphat filius abilud a commentariis. Banaias filius ioadae super exercitum. Sadoch autem et abias sacerdotes: azarias filius nathan super eos qui assistebant regi. Sabud filius nathan sacerdos amicus regis: et abias propositus domus: et adoniram filius abda super tributa. Habebat autem salomon duodeci prefectos super omnem israel qui prebebant annona regi et domum eius. Per singulos enim menses in anno singuli necessaria ministrabat. Et hec noia eorum.

Benhur in monte effraim. Bendechar in macces et in salebim et in bethsames et in helon et in bethanam. Benesed in araboth. Ipsi enim erat socho: et ois terra epher. Benab in adab cuius ois nephador: thaphet filia salomonis habebat uxor. Bana filius abilud regebat thannah et mageddo et ynuissam bethsan quod est iuxta sarhana sub eius zebulon a bethsan usque ad elmeula et regione iecmaan. Bengaber in ramoch galaad habebat anothair filii manasse in galaad. Ipse erat in omni regione argob quod est in basan sexaginta ciuitatis magnis atque muratis que habebat seras creas. Abinadab filius addo pererat in manaim. Achimaas in neptalem. Sed et ipse habebat basemath filia salomonis in plugio. Bana filius husti in aser et in baloth. Josaphat filius pharue in ysachar. Semei filius helia in beniamin. Haber filius suri in terra galaad: et in terra seon regis amorei et regis basan super oia que erat in illa terra Iuda et israel innumerabiles sicut arena mari in multitudine comedentes: et bibentes atque letantes. Salomon autem erat in ditione sua habens omnia regna secundum a flumine terre philistinum usque ad terminum egypci: offerentium sibi munera et suum ei cum diebus vite ei. Erat autem cibus salomonis per dies singulos triginta chorae sive et sexaginta chorae farine: decem boues pigues et viginti boues pascuales et centum arietes: excepta venatione cervorum: caprearum atque bubalorum et auimus altiliuum. Ipse enim obtinebat omnem regionem que erat trans flumen quasi a thapsa usque ad gazan: et cunctos reges illarum regionum: et habebat pacem et omni parte in circumitu. Habitabatque iuda et israel absque timore vello ynuissusque sub vite sua et sub sicula sua: a dan usque bersabee cunctis diebus salomonis. Et habebat salomon quadriginta milia psephiorum currilium: et duodecim milia equestrium: nutritumque eos super dignitatem regis prefecti: sed et necessaria mensa regis salomonis cui ingenti cura prebebatur in ipso suo. Hordeumque et paleas equorum et iumentorum deferebat in locum ubi erat rex iuxta constitutum sibi. Dedit quoque de sapientia salomoni et prudenteriam multam numeris: et latitudinem cordis: qui area namque est in litore maris: et procedebat sapientia salomonis sapientia omnium orientalium et egypciorum et erat sapientior cunctis hominibus. Sapientior ethan ezraite et hemas et calchali: et dorada: filius maol: et erat nois in ynuissis gentibus per circuitum. Locutus est quoque salomon tria milia pabolas: et fuerunt carmina eius quoniam milia. Et disputauit super lignis a cedro que est in libano usque ad hyssopum que egrediebatur per pietate et dissenserunt de iumentis et volucribus et reptilibus et piscibus. Et veniebat de cunctis populis ad audi-

III

endā sapientiā salomonis: et ab yniūsis regibus frē q̄ audiebat sapientiā ei⁹.

Is̄it q̄ hyrā rex tyri suos suos ad sa-
lomonē. Audiuit em̄ q̄ ipm̄ vñxissent
regem sup̄ isrl̄ p̄rē eius. q̄ amicus
fuerat hyrā dauid oī tpe. Mis̄it aut̄ salomō
ad hyrā dicēs. Tu scis volūtātē dauid p̄ris
mei: q̄ nō poterat edificare domum nomini
dñi dei sui. ppter bella iminentia p̄ cūcūtum
donec daret dñs eos sub vestigio pedū eius.
Nūc aut̄ requiē dedit de⁹ mens mīhi p̄ cūcūtum
itū. et nō est sathan neq̄ occursus mal⁹: quā
obrem cogito edificare templū nomini domi-
ni di mei sicut locut⁹ ē dauid patri meo dicēs
Fili⁹ tu⁹ quē dabo p̄ te super soliū tuum. ipse
edificabit domū nomini meo. Prece p̄gitur
vt p̄cidant mīhi serui tui cedros de libano: et
serui mei sint cū suis tuis: mercedem aut̄ ser-
uor̄ tuor̄ dabo tibi quācūq̄ petieris. Scis
em̄ quō nō ē in pplo meo vir q̄ nouerit ligna
cedere sicut sidonij. Cū ḡ audisset hyrā yba
salomonis letatus ē valde. et ait. Bñdic⁹ do-
minus de⁹ hodie qui dedit dauid f.liū sapiē-
tissimū sup̄ plin hunc plimū. Et mis̄it hyrā
ad salomonē dicēs: Audiui quecūq̄ manda-
sti mīhi. Ego faciā oēm voluntatē tuam in li-
gnis cedrinis et abiegnis. Serui mei deponēt
ea de libano ad mare. et ego cōponā ea in rati-
bus in mari vsc̄ ad locū quē significāt̄ mi-
hi. et applicabo ea tibi et tu tolles ea. Prebeb,
q̄ nō c̄t̄ia mīhi. vt def cib⁹ domui mee. Itaq̄
hyrā dabant salomonis ligna cedrina et ligna ab-
iegnis iuxta oēm voluntatē eius. Salomō au-
tem p̄bebat hyrā vigiliū milia choros tritici i
cibum domui eius. et viginti choros purissi-
mi olei. Hec tribuebat salomon hyrā per sin-
gulos annos. Dedit quoq̄ dñs sapientiā sa-
lomonis sicut locut⁹ est ei. et erat pax int̄ hyrā
et salomonē. et p̄cuserūt ambo sedus. Elegit
q̄ rex salomon ogarios de om̄i isrl̄. et erat in-
dictio triginta milia viroū. Mittebat q̄ eos
in libanū decē milia p̄ mēses singulos vicissiz
ita ut duobus mēsibus essent in domib⁹ suis.
Et adonirā erat sup̄ huiuscemodi i inductionē
Fuerūt itaq̄ salomonis septuaginta milia eo-
rum qui onera portabāt. et octoginta milia la-
tomorū in monte absq̄ p̄positis q̄ perant sin-
gulis opibus numero triū milii et trecentor̄
p̄cipientiū pplo et his q̄ faciebat op̄. Prece-
pitq̄ rex vt tollerēt lapides grādes. lapides
p̄ciosos in fundamētu templi et quadrarent
eos q̄s dolauerūt cemētarij salomonis et ce-
mentarij hyram. Porro hibl̄ p̄parauerūt li-
gna et lapides ad edificandā domū.

Hactū est ergo q̄dringētesimo et octo-
gesimo anno egressionis filiorū isrl̄

de terra egypti in anno q̄rto mēsetertio ipse ē
mēsis secundus regni salomonis sup̄ isrl̄ edifi-
care cepit domū dño. Dom⁹ aut̄ quā edifica-
bar rex salomon dño. habebat sexaginta cubi-
tos in longitudine. et viginti cubitos in lati-
tudine et triginta cubitos in altitudine. Et
porticus eratā templū viginti cubitorū lon-
gitudinis iuxta mēsurā latitudinis templi: et
habebat decez cubitos latitudinis an̄ faciem
templi: fecit q̄ in templo fenestras obliquas.
Et edificauit sup̄ parietē templi tabulata per
gyrū in pietib⁹ domus p̄ cūcūtum tēpli et ora-
culi: et fecit latera in cūcūtū. Tabulatum qđ
subter erat quinq̄ cubitos habebat latitudi-
nis. et mediū tabulatum sex cubitorū latitudis
et tertiu tabulatum septē habēs cubitos latitu-
dinis. Trabes aut̄ posuit i domo p̄ cūcūtūz
forinsecus ut nō hererent muris templi. Do-
mus aut̄ cū edificaref de lapidib⁹ dolatis at-
q̄ pfectis edificata est et malle⁹ et securis et oē
ferramentū nō sunt audita in domo cū edifi-
caretur. Ostiū lateris mediū in piete erat do-
mus dextre et p̄ cochleā ascendebāt in mediū
cenaculū: et a medio i tertiu. Et edificauit do-
mū et cōsumauit eam. Textit quoq̄ domū la-
quearib⁹ cedrinis. et edificauit tabulatum sup̄
om̄em domū qnq̄ cubitis altitudinis. et ope-
ruit domū lignis cedrinis. Et fact⁹ est sermo
dñi ad salomonē dicēs. Domus hec quā edi-
ficas. si ambulaueris in p̄cepti meis. et iudicia
mea feceris et custodieris om̄ia mādata mea
gradiēs p̄ ea. firmabo s̄monē meū tibi quem
locut⁹ sum ad dauid p̄rem tuū. et habitabo in
medio filioū isrl̄. et nō derelinquā pp̄lin meū
israel. Igī edificauit salomon domū et cōsu-
mauit eā. Et edificauit pīetes domus intrin-
secus tabulatis cedrinis a pauimēto domus
vsc̄ ad summitatē parietū et vsc̄ ad laquea-
ria. et opuit lignis cedrinis intrinsec⁹. et textit
pauimētu dom⁹ tabulis abiegnis. Edifica-
uitq̄ viginti cubitorū ad posteriorē p̄tē tem-
pli tabulata cedrina a pauimento vsc̄ ad su-
periora. et fecit interiorē domū oraculū in sc̄m
sanctorū. Porro q̄draginta cubitorū erat ip-
sun templū p̄ forib⁹ oraculū. et cedro oīs do-
mus intrinsec⁹ vestiebat habēs tornaturas
et iūcturas suas fabrefactas et celaturas emi-
nentes. Om̄ia cedrinis tabulis vestiebanſ:
nec om̄ino lapis apparere poterat in pariete
Oraculū autem in medio domus in interiori
p̄fecerat vt poneret ibi arcam federis dñi.
Porro oraculū habebat viginti cubitos lon-
gitudinis et viginti cubitos latitudinis et vi-
ginti cubitos altitudinis. et opuit illud atq̄
vestiuit auro purissimo. Sz et altare vestiuit
cedro. Domū quoq̄ ante oraculū opuit au-

Regum

ro purissimo et affixit laminas clavis aureis
Mihilqz erat in templo qd nō auro tegeretur
Sz et totū altare oraculi texit auro. Et fecit in
oraculo duos cherubin de lignis oliuarū de-
cem cubitorū altitudinis. Quinqz cubitorū
ala cherub vna et qnqz cubitorū ala cherub al-
tera. i. decē cubitos habētes a sumitate alev-
qz ad ale alteri sumitatē. Necē qz cubitorum
erat cherub secundus in mensura parti: et opus
vnū erat in duob' cherubin. i. altitudinē ha-
bebat vnius cherub decē cubitorum: et sūtiter
cherub secundus. Posuitqz cherubin in me-
dio templi interioris. Extendebat autē alas
suas cherubin et tangebat ala vna pietē: et ala
cherub secundi tangebat parietē alterū: ale au-
tem altere in media pte templi se inuicē cōtin-
gebant. Texit quoqz cherubin auro. Et oēs
pietes tēpli p circuitū sculpsit varijs celatu-
ris et torno. Et fecit in eis cherubin et palmas
et picturas varias qsl pminētes de pariete et
egredientes. Sz et paumentū dom' texit au-
ro intrinsecus et extrinsecus. Et in ingressu ora-
culi fecit duo ostiola de lignis oliuarū postes
et angulorū qnqz et duo ostia de lignis oliua-
rum. Et sculpsit in eis picturā cherubin et pal-
marū spēs et anaglyfa valde pminē. ia et texit
ea auro et opuit tam cherubin qz palmas et ce-
tera auro. Fecitqz in itroitu templi postes de
lignis oliuarū quadrangulatos et duo ostia
de lignis abiegnis altrinēcūs: et vtrungs osti-
um duplū duplex erat: et se inuicē tenēs aperi-
ebat. Et sculpsit cherubin et palmas et celatu-
ras valde eminētes: opuitqz oīa laminis au-
reis ope quadro ad regulā. Et edificauit atrī-
um interi' trib' ordinib' lapidū politorum: et
vno ordine lignorū cedri. Anno qrtio funda-
ta est dom' dñi in mēse zio: et in anno vndeci-
mo mēse elul: ipse ē mēsis octau': pfecta ē do-
mus in omni ope suo et in vniūlis viēslib' edi-
ficiavitqz ea annis septē.

VII

Domū autē suā edificauit salomon tre-
decim annis: et ad pfectū vscqz perdu-
xit. Edificauit quoqz domū saltus li-
bani centū cubitorū longitudinis et qnqz agi-
ta cubitorū latitudinis: et triginta cubitorum
altitudinis: et qtuor decambulatoria int̄ colu-
nas cedrinas. Ligna quipē cedrina excide-
rat in colunas: et tabulatis cedrinis vestiuit
totā camerā que quadraginta qnqz colunās
sustentabat. Un' autē ordo habebat colunās
qndecim cōtra se inuicē positas: et regiōe se
respiciētes eqli spacio int̄ colunas: et sup colu-
nas quadrangulata ligna in cūctis eqlia. Et
porticū colunarū fecit qnqz agita cubitorū
longitudinis: et triginta cubitorū latitudinis
et alterā porticū in facie maioris porticus: et

colunas et epistylia sup colunas fecit. Porti-
cū quoqz solis in qua tribunal est: fecit et texit li-
gnis cedrinas a paumēto vscqz ad sumitatē
et domūcula in qua sedebat ad iudicandum:
erat in media porticus silī ope. Domuz quoqz
fecit filie pharaonis quā vroxē duxerat salo-
mon: tali ope quali et hanc porticū. Omnia la-
pidibus p̄ciosis q ad normam quādam atqz
mensurā tam intrinsecus qz extrinsecus serra-
ti erat a fundamento vscqz ad sumitatē parie-
tum et intrinsecus vscqz ad atrī maius. Fun-
damenta autē de lapidibus p̄ciosis lapidibus
magnis decē siue octo cubitorū: et desup lapi-
des p̄cio si equalis mēsure secti erāt: similiter
qz de cedarō. Et atrī maius rotundū triū or-
dinum de lapidibus sectis: et vni' ordinis de-
dolasa cedro: necnō et in atrio dom' dñi inte-
riori: et in porticū dom'. Visit quoqz rex sa-
lomon et tult hyram de tyro filiū mulieris vi-
due de tribu neptalim p̄tyro artificē erari-
um et plenū sapiētia: intelligētia et doctrina ad
faciendū omne opus ex ere. Qui cum venisset
ad regē salomonē fecit omne op' eius: et finxit
duas colunas ereas decem et octo cubitorū
altitudinis colunā vnā: et linea duodecim cu-
bitorū ambiebat colunā vtrāqz. Duo qz capi-
tella fecit que ponerent sup capita colunarū
fusilia ex ere: qnqz cubitorū altitudinis capitellū
vnū: et qnqz cubitorū altitudinis capitellū
alterū: et qsl in modū retis et catenarū
sibi inuicē miro ope p̄textarū. Utrungs capi-
tellū columnarum fusile erat. Septena versi-
um retiacula in capitello uno: et septena retia-
cula in capitello altero. Et pfectit columnas
et duos ordines p circuitū retiaculorū sin-
gulorū ut tegeret capitella queerat sup sum-
mitatē malogranatorū. Eodem modo fecit et
capitello secundo. Capitella autē q erāt sup ca-
pita colunarū qsl ope liliū fabricata erat i po-
ticū qtuor cubitorū et rursum alia capitella in
sumitate colunaz desup iuxta mensurā colu-
ne cōtra retiacula. Malogranatorū autē du-
centi ordines erāt in circuitū capitelli secundi.
Et statuit duas colunas in porticū tēpli. Lū-
qz statuisset colunā dexterā: vocauit eam no-
mine iachin. Siliter erexit colunā secundā: et
vocauit nomen ei' booz. Et sup capita colu-
narū opus in modum liliū posuit: pfectumqz
est opus columnarū. Fecit quoqz mare fusi-
le decem cubitorū a labio vscqz ad labium ro-
tundum in circuitū. Quinqz cubitorū altitu-
do eius: et resticula triginta cubitorum cinge-
bat illud p circuitū: et sculptura subter labium
circūbat illud decem cubitis ambiens mare
Duo ordines sculpturaz histriataz erāt fu-
siles et stabat sup duodecim boues. Et quib'

III

tres respiciebat ad aquilonem et tres ad occidente-
tem: et tres ad meridiem: et tres ad orientem; et
mare super eos desuper erat: quo cum posteriora
vniuersa intrinsecus latitabantur. Grossitudo autem
luteris trium vnicarum erat: labiumque eius: quasi la-
bium calicis: et folium repadi lili. Quo milia ba-
tos capiebat: et tria milia metretas. Et fecerunt de-
cem bases eneas: et quatuor cubitorum longitudinis
bases singulas: et quatuor cubitorum latitudinis
et trium cubitorum altitudinis: et ipsum opus basium
interrarsile erat. Et sculpture in iuncturas: et
in coronulas et plectas: leones et boues et cherubini:
et in iuncturis similiter desuper. Et subter leones et boues quasi lora ex eis depeden-
tia: et quatuor rote per bases singulas et axes erant:
et per quatuor partes quasi humeruli subter lute-
rem fusiles: et rase inuicem respectantes. Osque
luteris intrinsecus erat in capitibus sumitate: et
quod forinsecus apparebat unius cubiti erat to-
rum rotundum: piterque habebat unum cubitum et
dimidium. In angulis autem columnarum varie cela-
ture erant: et media infra columnam quadrata non
rotunda. Quatuor quoque rote que per quatuor
angulos basis erant cohererant sibi subter ba-
sim. Una rota habebat altitudinis unum cubitum
et semis. Tales autem rote erant quales solent in cur-
ru fieri. Et axes eorum et radii et canti et modio-
li oia fusilia. Nam et humeruli illi quatuor per
singulos angulos basis unius ex ipsa basi fusi-
les et iuncti erant. In summitate autem basis erat
quedam rotunditas unius et dimidij cubiti: ita
fabrefacta ut luter desuper posset imponi: ha-
bens celaturas suas variasque sculpturas ex se-
met ipsa. Sculpsit quoque in tabulatis illis que
erant ex eis: et in angulis: cherubini et leones et
palmas quasi in similitudinem hominis statim
unum celata sed aposita per circuitum videretur
In hunc modum fecit decem bases: fusura una et
mesura sculpturaque cōsimili. Fecit quoque decez
luteres eneos. Quadrageinta batos capiebat
luter unus: eratque quatuor cubitorum. Singulosque
luteres per singulas id est decem bases posuit et
constituit decem bases: quosque ad dexteram partem
templi: et quosque ad sinistram. Hare autem posu-
it ad dexteram portam templi contra orientem ad
meridiem. Fecit quoque hiram lebetes et scutras et
amulas et perfecit omne opus regis salomonis in
templo domini columnas duas et funiculos capi-
tellorum super capitella columnarum duos et re-
tiacula duo: ut opirent duos funiculos qui
erant super capita columnarum et malogronata que
erant in duobus retiaculis: duos versus
malogronatorum in retiaculis singulis ad ope-
riendos funiculos capitellorum qui erant super ca-
pita columnarum: et bases decem et luteres decem
super bases et mare unum et boues duodeci sube-

mare et lebetes et scutras et amulas. Omnia vero
sa que fecit hiram regi salomonis in domo domini:
de auricalco erant. In campestri regi
one iordanis fudit ea rex in argilosa terra inter
socho et sarthan: et posuit salomon omnia va-
sa in domo domini. Propter multitudinem autem ni-
mita non erat pondus eris. Fecitque salomon oia
vasa in domo domini: altare aureum: et mensam su-
per quam ponerentur panes propositos aure-
am: et candelabrum aureum quoniam ad dexteram et
quoniam ad sinistram contra oraculum ex auro pu-
ro et quasi lili flores: et lucernas desuper aure-
as et forcipes aureas et hydrias et fuscinulas
et phialas et mortariola et thuribula de auro
purissimo. Et cardines ostiorum domus interioris
sanctis auctoribus: et ostiorum domus templi
ex auro erant et perfecit omne opus quod faciebat
salomon in domo domini: et intulit quesanci-
ficauerat dauid pater suus: argenti et au-
rum et vasa depositaque in thesauris domus domini

VIII

Tunc congregati sunt
comes maiores natu israel cum principiis
ipsis tribuum et duces familiae et filios
rum israel ad regem salomonem in hierusalem ut
deserraret arcam federis domini de ciuitate dauid
id est de syon. Conuenitque ad regem salomonem
vniuersus israel in mense bethanum in solenni
die ipse est mensis septimus. Veneruntque cum
cunctis senes de israel: et tulerunt arcam sacerdo-
tes et omnia vasa sanctuarium que erant in ta-
bernaculo: et cerebant ea sacerdotes et leuite.
Rex autem salomon et omnis multitudo israel que
congenerat ad eum gradiebatur cum illo ante ar-
cam: et imolabatur oves et boues absque estimatio-
ne et numero. Et intulerunt sacerdotes arcam
federis domini in locum suum in oraculum templi in san-
ctum aucto rum subter alas cherubini. Siqdem
cherubini expadiebant alas super locum arce et pa-
tegebant arcam et vectes eius desuper. Tuncque
emuneretur vectes et appareretur summittates eo
rum foris sanctuarium an oraculum: non appare-
bant ultra extrinsecus: quod fuerunt ibi usque in
presentem die. In arca autem non erat aliud nisi due
tabule lapideae quas posuerat in ea moyses in
oreb quoniam pepigit dominus fedus cum filiis israel cum
egredientibus de terra egypti. Factum est autem
cum exissent sacerdotes de sanctuario: nebu-
la impleuit domum dominum: et non poterant sa-
cerdotes stare et ministrare propter nebulam.
Impleuerat enim gloria domini domum domini. Tunc
ait salomon. Dominus dixit ut habitaret in nebu-
la. Edificans edificauit domum et habitaculum
tuum: firmissimum solium tuum in sempiternum.
Conuertitur rex faciem suam: et benidixit omni ec-
clesie israel. Deus enim ecclesia israel stabat. Et ait sa-

9 5

Regum

lomon. **B**enedictus dominus deus israel qui locutus est ore suo ad dauid premeum meum. et in manib[us] ei[us] p[ro]ficit dices. **A**d die qua eduxi populum meum israel de egypto. non elegi ciuitatem de vniuersis tribus israel ut edificaretur domus: et esset nomen meum ibi. sed elegi dauid ut esset sup populu[m] meu[m] israel. **V**oluitque dauid pre me edificare domu[m] no[n] dei d[omi]ni di israel. et ait dominus ad dauid premeum meum. **C**ogitasti in corde tuo edificare domu[m] no[n] meo. b[ea]nificisti h[ab]e[re] ip[s]im mete tractas. **V**erum tu no[n] edificabis mibi domu[m]: sed filius tuus qui egredie[re] de renib[us] tuis ipse edificabit domu[m] no[n] meo. **C**onfirmauit dominus simeonem suu[m] quem locutus est stetique per dominum pre meo. et sedi sup thronu[m] israel sicut locutus est dominus et edificauit dominum no[n] dei israel: et constitui ibi locu[m] arce in qua fed[er]am d[omi]ni e[st] q[uod] p[ro]cessit cu[m] p[ri]m[us] nr[es] quando egressi sunt de terra egypti. **S**tetit autem salomon an altare domini in conspectu ecclie israel: et expandit manus suas in celum et ait. **D**ñe deus israel non es sis tui deus in celo desup et sup terram deorsum qui custodis pactu[m] et misericordia seruus tuis qui ambulat coram te in toto corde suo: qui custodisti suu[m] tuo dauid pri meo qui locutus es ei. **O**re locutus es: et manib[us] p[ro]ficiisti: ut hec dies probet. **N**unc igit[ur] d[omi]ne deus israel pro tua famulo tuo dauid pri meo qui locutus es ei dices. **N**on auferes de te vir coram me qui sedeat sup thronu[m] israel: ita tamen si custodierint filii tui vias suu[m] ut ambule coram me sic tu ambulasti in conspectu meo. **E**t nunc d[omi]ne deus israel firmenter yba tua qui locutus es suu[m] tuo dauid pri meo. Ergo ne putandu[m] est quod non debet habiter sup terram: **S**i enim celum et celi celorum te capere non possunt quantum magis dominus hec quam edificauit tibi. **S**ed respice ad orationem cuius tui. et ad processus eius d[omi]ne deus meus. **A**udi hymnum et orationem quam sibi tu orat coram te hodie. ut sint oculi tui apti sup domum haec nomine ac die. sup domum de quod dixisti. erit nomen meum ibi. ut exaudiatis orationem quam orat in loco isto ad te sibi tuus ut exaudiatis deprecationes sui tui et populi tui et populi tui israel quodcumque orauerit in loco isto. et exaudiens in loco habitaculi tui in celo: et dum exaudierit populus eius. **S**i peccauerit homo in proximi suu[m]. et haberetur aliquod iuramentum quod te neaf astricte. et venerit populus iuramentum coram altari tuo in domum tuam. tu exaudiens in celo: et facies et iudicabis filios tuos per demnas ipsius et reddes viam suam super caput eis: iustificans iustitiam tuu[m] et retribuens ei secundum iustitiam suam. **S**i fugerit populus tuus israel inimicos suos. quod peccatur est tibi. et agentes penitentiam et confites nobis tuis: venient et adorauerint et deprecari te fuerint in domo hac exaudiens in celo. et dimittit peccatum tuum populi tui israel et reduces eos in terram quam dedisti primis eorum. **S**i clausum fuerit celum et non pluerit populus peccatum

eorum et orantes in loco isto penitentiam egrent nomini tuo: et a peccatis suis conuisi fuerint populus afflictionem suam: exaudi eos in celo. et dimittit peccatum tuum populi tui israel et ostende eis viam bonam per quam ambulet: da pluuiam super terram quam dedisti populo tuo in possessionem. **F**ames si oborta fuerit in terra aut pestilentia: aut corruptus aer aut erugo: aut locusta: vel rubigo: et affixerit eum inimicus eius portas obsidens: ois plaga vniuersa infirmitas: cuncta deuotatio et impunitatio qui acciderit omni ho[mo] populo tuo israel si quis cognoverit plagam cordis sui et expanderit manus suas in domo hac: tu exaudiens in celo in loco habitationis tue et repropiciaberis et facies ut des vnicuique secundum omnes vias suas sicut visceris cor eius: quod tu nosti solus cor omnium filiorum hominum: ut timeant te cunctis diebus quibus vivunt super faciem terre quam dedisti patribus nostris. **I**n super et alienigena qui non est de populo tuo israel cum venerit de terra longinquaque populus nomine tuum: audif em nomen tuum magnum et manus tua fortis et brachium tuum extenuum vobisque: cum venerit ergo et orauerit in hoc loco tu exaudiens in celo in firmamento habitaculi tui: et facies omnia per quibus inuocauerit te alienigena. ut discant vniuersi populi terrarum nomen tuum timere: sicut populus tuus israel et peribet quia nomine tuum inuocatum est super dominum haec quam edificauit. **S**i egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per viam quocumque miseris eos. orabunt te contra viam ciuitatis quam elegisti. et contra domum quam edificauis nomine tuo. et exaudiens in celo orationem eorum. et processus eorum et facies iudicium eorum. **S**i si peccauerint tibi (non est enim hoc quod non peccat) et iratus tradideris eos inimicis suis. et captiuu[m] ducti fuerint in terram inimicorum longe vel prope et egerint penitentiam in corde suo in loco captiuitatis. et conuersi deprecari te fuerint in captiuitate sua dicentes: peccauimus: iniuste egimus: impie gessimus. et reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo. et tota aia sua infra inimicorum suorum ad quam captiuu[m] ducti fuerint: et adorauerint te contra viam terre sue quam dedisti primis eorum et ciuitatis quam elegisti et templi quod edificauis no[n] tu. exaudiens in celo in firmamento soli tui oriones eorum et processus eorum et facies iudicium eorum. et propiciaberis populo tuo qui peccauit tibi. et oib[us] iniustitatibus eorum quibus puniari sunt in te. et dabitis mihi coram eis quod eos captiuos haberint ut misereantur eis. **P**opulus enim tuus est hereditas tua quod eduxisti de terra egypti de medio formae ferree ut sint oculi tui aperi ad depreciationem seruit tui et populi tui israel. et exaudiens eos in uniuslisis per quibus

III

vocauerint te. Tu enim sepasti eos tibi in here, ditatez de vniuersis plenis terre: sicut locutus es p moysem seruum tuum qui eduxisti pres nos de egypto domine deus. Factum est autem cum cōplexis salomon orans dominum oēm orationē et depefactionē hanc surrexit de cōspectu altaris domini. Ulterius enim genu in terra fixerat: et manus ex pandebat ad celum. Stetit ergo et būdixit omni ecclesiā isrl̄ voce magna dices. Būdixit dominus deus qui dedit requiez populo suo isrl̄ iuxta oia que locutus est. Non cecidit ne unquam quidē fimo ex oībus bonis que locutus est p moysem seruum suū. Sit dominus deus nō nobiscum: sicut fuit cum prius bus nostris nō derelinques nos neque pūciēs sed inclinet corda nostra ad se ut ambulemus in vniuersis vīs eius et custodiamus mādata eius et ceremonias et iudicia quecumque mādata sunt prius et sint fīmones mei isti quib⁹ depefactus sum corā domino: et appropinquātes domino deo nostro die ac nocte ut faciat iudicium cum fūo suo et populo suo isrl̄ p singulos dies ut sciāt omnes pli frē quod dominus ipse est deus: et non est ultra absq; eo. Sit quoque cor nostrū pfectū cuī dño deo nō ut ambulem⁹ in decretis eius: et custodiamus mādata eius sic et hodie. Igis rex et omnis isrl̄ cuī eo imolabāt victimas corā domino. Mactauit salomon hostias pacificas quas immolauit domino: boui vigintiduo milia et oviū centū viginti milia. Et dedicauerunt templū domini rex et filii isrl̄. In die illa sanctificauit rex mediū atrium quod erat an domū domini. Fecit quippe holocaustū ibi et sacrificiū et adipē pacificorū quā altare ereū quod erat coram domino minime erat: et capere nō poterat holocaustū et sacrificium et adipē pacificorum. Fecit ergo salomon in tempore illo festiuitate celebrē: et oīs isrl̄ cuī eo multitudine magna ab iroitu emath vsq; ad riū egypti corā domino deo nō septē diebus et septē dieb⁹. I.e. q̄tuordecim dieb⁹: et in die octauo dimisit populos. Qui būdicētes regi pfecti sunt in tabernacula sua letantes et lacri; corde super oībus bonis que fecerat dominus dauid fūo suo et israel populo suo.

IX

Factum est autem cum pfectisset salomon edificiū domus domini et edificiū regis et oīs quod optauerat et voluerat facere apparuit ei dominus deus ita sicut apparuerat ei in gabaon. Dixitque dominus ad eū. Exaudi orationē tuā et depefactionē tuā quā depefactus es corā meū sanctificauit domū hanc quā edificasti ut ponerē non men meū ibi in sempiternum: et erunt oculi mei ecce meū ibi cunctis dieb⁹. Tu quod si ambulaueris corā meū sicut ambulauit p̄ tuū in simplicitate cordis et in cōfitate: et feceris oīa quod pcepisti ibi et iudicia mea truaueris et legitima mea: postquam thronū regni tui sup isrl̄ in sempiternum.

sicut locutus sum dauid p̄ tuū dices: nō auferes vir de genere tuo de solio isrl̄. Si autem auersione auerſi fueris vos et filii vestri non se quētes me nec custodiētes mādata mea et ceremonias quā pposui vobis: sed abieris et colueris deos alienos et adoraueritis eos aufaram isrl̄ de supficie terrae quā dedi eis: et tēplū quod sanctificaui nomini meo pūciā et p̄spectu meo: eritque isrl̄ in puerib⁹ tūn fabula cūctis plenis: et domus hec erit in exemplū. Omnis quod transierit p̄ eam: stupebit et sibilabit et dicet. Quare feci dominus sic tē huic et domui hunc. Et rūnebūt. Quia dereliquerūt dñm deum suū qui eduxit pres eorum de terra egypti: et secuti sunt deos alienos: et coluerūt eos: et adorauerunt eos: idcirco induxit dominus super eos omnem malū hoc. Expletis autem annis viginti post quod edificauerat salomon duas domos. i.e. domū dei et domū regis: hyrā regē tyri p̄bēt salomonis ligna cedrina et abiegnā et aurū iuxta oīē quod op̄ habuerat: tūc dedit salomon hiram viginti opida in terra galilee. Et egressus est hiram de tyro ut videret opida quod dederat ei salomon et nō placuerunt ei. Et ait. Heccine sunt ciuitates quas dedisti mihi fratres. Et appellauit eas frā chabul usq; in diē hāc. Quid sit quod hiram ad regē salomonē cētū vigili talētra auri. Hece est summa expensarū quā obtulit salomon rex ad edificādā domū domini et domū suarū et mello et murū hierlm̄ et heser et mageddo et gazer. Ibarao rex egypti ascendit: et cepit gazer: succēditque eā igni: et chananeū quod habebat in ciuitate in se fēc et dedit eā in dotē filie sue uxori salomōis. Edificauitque salomon gazer et bethorō inferiorē et baalath et palmirā in terra solit uđinis: et oīes vicos quod ad se pertinebant: et erat absq; muro: muniuit et ciuitates currū et ciuitates eq̄tū et quācūque ei placuit: ut edificaret in hierlm̄ et in libano et in oīē tra p̄tāl sue Unūsū plūm quod remanserat de amōreis et de ethēis et pherezeis et eueis et iebuseis: quod nō sūt defilis isrl̄. Horū filios quod remanserāt in terra quā sc̄no potuerāt filii isrl̄ exterminare fecerat salomon tributarios usq; in diē hāc. De filiis autem isrl̄ nō cōstituit rex salomon seruire quēque: sed erat viri bellatores et ministri eius et p̄ncipes et duces et pfecti currū et eq̄rū. Erat autem p̄ncipes super oīa opera salomōis p̄positi quāgēti quāquaginta quod habebat subiectū plūm: et statutis opibus impabat. Filia autem pharaonis ascendit de ciuitate dauid i domū suā quā edificauerat ei salomon. Tūc edificauit mello. Offerebat quod salomon tribus vicibus p̄ annos singulos holocausta et pacificas victimas: super altare quod edificauerat domino et adolebat thymia prima corā domino. Perfectus est templū. Classem.

Regum

Quoq; fecit rex salomon in asiongaber que est
torta baylā in litorē marū rubri i tra idumee.
Qd sitq; hiram in classe illa fuos suos viros
nauticos et gñaros mari cū seruis salomonis
Qui cū venissent in ophir sumptū inde aurū
quadringētorū viginti talētorū detulerūt ad
regem salomonem.

X

Sed et regina saba audita fama salo-
monis: in noie dñi venit tēptare eū i
enigmatib;. Et ingressa hierlm mltō
cū comitatu et diuitijs camelis portatib; aro-
mata: et aurū infinitū nūmis: et gēmas precio-
sas: venit ad regē salomonem: et locuta est ei
vniuersa q; habebat i corde suo. Et docuit eā
salomon oia vba q; pposuit. Nō fuit sermo q;
regē posset latere et nō rñdere ei. Videb; autē
regina saba oēm sapientiā salomonis: et domū
quā edificauerat et cibos mēse ei?: et hitacula
fuoy et ordines ministrantib; vestesq; coꝝ: et
pincernas et holocausta q; offerebat in domo
dñi: nō hēbat vltra spm: dixitq; ad regē. Ve-
rus ē bmo quē audiui i tra mea sup bmonib;
tuis et sup sapiētiā tua: et nō credebā narran-
tib; mihi: donec ipsa veni et vidi oculis meis
et pbaui q; media ps mihi nunciata nō fuerit
Aior ē sapiētiā et opa tua q; rumor quem
audiui. Beati viri tui et beati serui tui hi qui
stāt corā te sp: et audiunt sapiaz tnā. Sit dñs
de tu bñdict⁹ cui p̄placuisti: et posuit te sup
thrōnū isrl: eo q; dilexerit dñs isrl in sempiter-
num: et cōstituit te regē vt facēs iudiciū et iu-
sticiā. Deditq; regi centū viginti talēta auri:
et aromata mltā numis et gēmas p̄ciosas. Nō
sunt allata vltra aromata tā multa q; ea q; de-
dit regina saba regi salomoni. Sz et classis hi-
rā q; portabat aurū de ophir: attulit ex ophir
ligna tina multa nūmis et gēmas p̄ciosas. Fe-
citq; rex de lignis tiniis fulcra dom⁹ dñi et do-
mus regie: et cytharas lyrasq; cātorib;. Non
sunt allata huiuscemodi ligna tina neḡ visa
vlsq; in pñte diē. Rex aut̄ salomon dedit regi,
ne saba oia q; voluit et petiuit ab eo: exceptis
bis q; vltro obtulerat ei mñere regio. Que re-
uersa ē et abiit i tra suā cū suis suis. Erat aut̄
pond⁹ auri qd offerebat salomoni p̄ nōs sin-
gulos sexcētorū sexaginta sex talentorū auri:
excepto eo q; offerebat viri q; sup vectigalia
erāt et negociatores: vniūscq; scuta vēdētes:
et om̄is reges arabie ducesq; tre. Fecit q; rex
salomon ducēta scuta de auro purissimo. Tex-
cētos auri sculos dedit in laminas scuti vni⁹.
et trecētas peltas ex auro p̄bato. Trecētas
mine auri vna pelta vestiebat. Posuitq; eas
rex in domo salt⁹ libani. Fecit etiam rex salo-
mon thrōnū de ebore grādē: et vestiuit eū au-
to fulvo nūmis q; habebat sex grad⁹. Et sumi-

tas throni rotūda erat i pte posteriori: et due
man⁹ hic atq; indetenētes sedile: et duo leōes
stabā in exta man⁹ singlas: et duodeci leūculi
stātes sup sex grad⁹ hic atq; ide. Nō ē sc̄nta
le op⁹ i vniūsis regnis. Sed et oia vasa d̄ qb;
potabat rex salomō erāt aurea: et vniūsa sup/
pellex dom⁹ salt⁹ libani d̄ auro purissimo. Nō
erat argētū nec alicui⁹ p̄cū putabat i dieb⁹ sa-
lomonis: q; classis regi p̄ mare cū classe hirā
semel p̄ tres nōs ibat i tharsis deferēs inde
aurū et argētū et dētes elephātōrū et limes et
panos. Magnificat⁹ ē ḡ rex salomō sup oēs
reges tre diuitijs et sapia et vniūsa tra deside-
rabat vultū salomōis ut audiret sapiētiā ei⁹
quā dederat de i corde ei⁹: et singuli defere-
bant ei mñera: vasa argentea et aurea: vestes
et arma bellica: aromata q; et eqs et mulos p̄
nōs singulos. Congregauitq; salomon curr⁹
et eqs: et facti sunt ei mille qdringēti curr⁹ et
duodeci milia eqtū et disposuit eos p̄ ciuita-
tes munitas et cuz rege in hierlm. Fecitq; vt
tāta eēt abūdātia argēti in hierlm q̄ta et lapi-
dū et cedrox p̄buit mltitudinē q̄si sicomoros
q; nascunt in cāpestrib;. Et educebat eq̄ salo-
moni d̄ egypto et d̄ choa. Negotiatores. n. re-
gis emebat d̄ choa et statuto p̄cio p̄ducebant
Egrediebat at q̄driga ex egypto sexcēti scilicis
argēti et equ⁹ cētū q̄dragita Atq; i hūc modū
cūcti reges ethœoz et syrie eqs venūdabant.

Rex aut̄ salomō adamauit ml̄ie. XI
Res alienigenas mltas: filiā q; phara-
onis et moabitidas et amonitidas idu-
meas et sidonias et cethreas: d̄ gētib; sup qb;
dixit dñs filiis isrl. Nō igredim⁹ ad eas: ne-
q; d̄ illis igredieb; ad vras. Certissime ei auer-
tēt corda vra vt seq̄mini deos eap. His itaq;
copulat⁹ ē salomō ardētissimo amore. Fuerit
q; ei vxores q; regie septigēte: et cōcubine tre
cēte. Et aut̄erūt mñeres cor ei⁹. Lūq; iā esset
senex deprauatū ē cor ei⁹ p̄ mñeres vt seq̄ret
deos alienos: nec erat cor ei⁹ p̄fectum cū dño
deo suo sicut cor dauid p̄ris ei⁹: Et colebat sa-
lomō astherten deā sidoniorū et chamos de-
um moabitaz et moloch idolū amonitarum.
Fecitq; salomō qd nō placuerat corā dño: et
nō adipleuit vt seq̄ret dñm sic dauid p̄ eius
Tunc edificauit salomon phanum chamos
idolo moab in monte qui est contra hierusa-
lem: et moloch idolo filioz amon. Atq; i hūc
modum fecit vniūsis vxorib; suis alienige-
nis que adolebant thura et imolabāt dñs su-
is. Igī iratus est dñs salomoni q; auersa eēt
mens eius a dño deo israel qui apparuerat ei
secundo et p̄ceperat de verbo hoc ne seq̄retur
deos alienos: et non custodiuit q; mñadauit ei
dñs. Dixit itaq; dñs salomō: Q; habuisti?

III

apud te tñō custodisti pactū meū t̄ precepta
mea quē mādaui tibi: dirumpens scindam re-
gnū tuū: t̄ dabo illud seruo tuo verūn in die-
bus tuis nō faciā ppter dauid p̄tēm tuū. Be-
manu filij tui scindā illud: nec totū regnū au-
ferā sed tribū vnā dabo filio tuo ppter dauid
seruū meū et hierusalē quā elegi. **G**uscitauit
aut̄ dñs aduersariū salomonī adad idumeuž
de semine regio q̄ erat in edom. **L**ū eñ cēt da-
uid in ydumea t̄ ascēdisset ioab p̄nceps mili-
tie ad sepiendū eos q̄ fuerāt interfeciit: t̄ oc-
cidisset oē masculinū in ydumea. **G**er eñ mē-
sib⁹ ibi morat̄ ē ioab: t̄ om̄is isrl̄ donec iteri-
meret om̄e masculinū in ydumea: fugit adad
iþe t̄ viri ydumei de suis p̄ris ei⁹ cū eo: vt in
igrederef egyptū. **E**rat aut̄ adad puer puul⁹.
Lūq̄ surrexissent demadiā: venerūt in pha-
ran. Tulerūtq̄ secū viros de pharan: t̄ troi-
erunt egyptū ad pharaonē regē egypti. Qui
bedit ei domū: t̄ cibos cōstituit: t̄ terrā delel
gauit. Et inuenit adad grām corā pharaone
valde: in tantū vt daret ei vrorē sororē vxo/
ris sue germanā thafnes regine. **G**enuitq̄ ei
soror thafnes genebat filij t̄ nutriuit cū thaf-
nes in domo pharaonis. **E**ratq̄ genebat ha-
bitans apud pharaonē cū filijs eius. **L**uncq̄
audisset adad in egypto dormisse dauid cum
patrib⁹ suis: t̄ mortuū esse ioab p̄ncipez mili-
tie: dixit pharaoni. **H**imitte me: vt yadam in
frā meā. **D**ixitq̄ ei pharao. Qua eñ re apō
me indiges: vt queras ire ad terrā tuā. **A**til-
le r̄ndit. Nulla. Sed obsecro te: vt dimittas
me. **G**uscitauit quoq̄ ei de⁹ aduersariū razōn
filiū eliadā q̄ fuderat adadezer regē soba do-
minū suū: t̄ cōgregauit contra eū viros t̄ fa-
ctus est p̄nceps latronū cū inficeret eos da-
uid: abierūtq̄ damascū t̄ habitauerūt ibi: et
cōstituerūt eū regē in damasco: eratq̄ aduer-
sarius israel cunctis dieb⁹ salomonis. **E**t h̄ ē
malū adad t̄ odiū cōtra isrl̄: regnauitq̄ in sy-
ria. Hieroboam quoq̄ fili⁹ nabath eph̄ate⁹
desareda: suis salomonis cui⁹ m̄r erat noie
sua mulier vidua: leuauit manū contra regē.
Et hec cā rebelliois adūsus eū: q̄ salomo edis-
ficiavit mello: t̄ coequit voragine ciuitat̄ da-
uid p̄ris sui. **E**rat aut̄ hieroboā vir fort̄ t̄ po-
tentis. **G**idēsq̄ salomo adolescentē bone indo-
lis t̄ industriū cōstituerat eū p̄fectum sup̄ tri-
buta vniuersē dom⁹ ioseph. **F**actū est igit̄ in
teipollo vt hieroboā egrederef de hierlm̄: et
inueniret euž ahias silonites p̄pheta in via
optus pallionouo. **E**rat aut̄ duo tm̄ in agro
Apprehēdēsq̄ ahias palliū suū nouū q̄ coo-
pertus erat scidit in duodecim ptes: t̄ ait ad
hieroboā. **C**olle tibi decēscissuras. **H**ec enī
dicit dñs deus isrl̄. Ego scindā regnū de ma-

nu salomonis t̄ dabo tibi decētribus: porro
vna trib⁹ remanebitei pp̄t suū meū dauid t̄
hierlm̄ ciuitatē: quā elegi ex oib⁹ tribub⁹ isrl̄
eo q̄ dereliquerit me: t̄ adorauerit aſterthen
deā ſidonioꝝ t̄ chamos deū moab: t̄ moloch
deū filiorū amon: t̄ nō abulauerit in vijs mei
is vt faceret iuſtiā corā me: t̄ p̄cepta mea t̄
iuſtiaſ ſic dauid p̄ ei. **H**ec auſeram om̄e re-
gnū de manū ei⁹: sed duce ponā eū cūctis die-
bus vite ſue ppter dauid suū meū quē elegi
q̄ custodiuit mādata mea t̄ p̄cepta mea. **A**uſ-
erā aut̄ regnū de manu filij ei⁹ t̄ dabo tibi de-
cētrib⁹: filio aut̄ ei⁹ dabo tribū vnā: vt rema-
neat lucerna dauid ſuo meo cūcti dieb⁹ corā
me in hierlm̄ ciuitate quā elegi: vt effet nomē
meū ibi. **T**e aut̄ affumā: t̄ regnabis ſup̄ oia q̄
desiderat ania tua: erisq̄ rex ſup̄ isrl̄. **S**i igit̄
audierl̄ oia q̄ p̄cepero tibi t̄ ambulaueris in
vijs meis t̄ feceris qđ rectū eſt corā me custo-
diēs mādata mea t̄ p̄cepta mea: ſic ſcē dauid
ſeru⁹ me⁹ ero tecū: t̄ edificabo tibi domū fide-
lem: quō edificaui dauid domū t̄ tradā tibi
isrl̄: t̄ affligā ſemē dauid ſup̄ b̄: verūn nō cū
ctis dieb⁹. **V**oluit ḡ ſalomon iuſticere hie-
roboam. Qui surrexit t̄ aufugit in egyptum ad
ſefac regē egypti: t̄ fuit in egypto vſq̄ ad mor-
tem ſalomonis. Reliquū aut̄ vborū ſalomo-
nis t̄ oia q̄ fecit t̄ ſapiētia ei⁹: ecce vniūſa ſcri-
pta ſunt in lib:o vborū dierū ſalomonis. **B**is-
es aut̄ q̄ ſregnauit ſalomon in hierlm̄ ſuper
oēm isrl̄: quadraginta anni ſunt. **P**ormiuit
q̄ ſalomon cū p̄rib⁹ ſuis: t̄ ſepult⁹ ē in ciuita-
te dō p̄ris ſui: ſregnauitq̄ roboā fili⁹ ei⁹ p̄ eo

Venit aut̄ roboā in ſiche XII
Illuc em̄ p̄gregat̄ erat ois plūs isrl̄
ad cōſtituendū eū regē. **A**it vbo hiero-
boam fili⁹ habath cū adhuc eſſet in egypto p̄-
fug⁹ a facie ſalomōis regi: audita morte eius
reiuſus ē de egypto. **M**iserūtq̄ t̄ vocauerūt
eū. **V**enit ḡ hieroboā t̄ ois m̄litudo isrl̄ t̄ lo-
cuti ſūt ad roboā dicētes. **P**at tu⁹ durifſimū
iugū ipoſuit nob̄: tu ita q̄ niūcūmīne pariū-
lum d̄ impio p̄ris tui durifſimo t̄ d̄ ingo ḡuiſ-
ſimo qđ ipoſuit nob̄: t̄ ſeruēt⁹ tibi: q̄ ait eis
Ite vſq̄ ad ētu⁹ diē: t̄ reuertim̄ ad me. **L**ūq̄
abiſſet p̄l̄ ſihi: p̄ſiliū rex roboā cū ſeniorib⁹
q̄ aſſiſtebāt corā ſalomōe p̄reei⁹ cū adhuc vi-
ueret: t̄ ait. **N**ō dat p̄ſiliū t̄ ſiſideā p̄lo: q̄ di-
xer̄t ei. **S**i hodie obedier̄ p̄lo huic: t̄ ſuier̄
t̄ petiōi eoꝝ cesseris: locutus q̄ fueris ad eos
vba lenia: erūt tibi ſui cūcti dieb⁹. **Q**ui dere-
liq̄t p̄ſiliū ſenū qđ dederāt ei: t̄ adhibuit ado-
lescentes qui nutriti fuerant cum eo: t̄ aſſiſte-
bāt illi: dixitq̄ ad eos. **N**ō mihi datis con-
ſilium: vt reſpondeā p̄lo huic: qui dixerunt
mihileui⁹ fac iugū qđ ipoſuit p̄ tu⁹ ſup̄ nos

Regum

Et dixerunt ei iuuenes quod nutriti fuerat cum eo
Sic loquere propterea huic: qui locuti sunt ad te dicentes.
Pater tuus aggrauiuit iugum nostrum tu
releua nos. **S**ic loqueris ad eos. **M**inim' di-
git' me' grossior est dobro propter mei. **E**t nunc pa-
ter me' posuit super vos iugum graue: ego autem
addam super iugum vestrum. **P**ater me' cecidit vos fla-
gellis: ego autem cedam vos scorpionibus. **A**enit
g' hieroboam et ois ipsi' ad roboam die tertia: si-
cuit locutus fuerat rex dices: reuertimini ad me
die tertia. **R**unditque rex proprie dura: derelicto
consilio seniorum quod ei dederat: et locutus est eis
pro' filium iuuenum dices. **P**ater me' aggraui-
uit iugum vestrum ego autem addam iugo vestro. **P**ater
meus cecidit vos flagellis: ego autem cedam vos
scorpionibus. **E**t non accepit rex proprie quoniam auer-
sat' fuerat eum dominus: ut suscitaret ebum suum quod
locutus fuerat in manu abie silonite ad hiero-
boam filium nabath. **A**videns itaque plusquam no-
nuisset audire eos rex: reddidit ei dices. **Q**uonam
bis propter in dauid vel quod hereditas in filio yesai?
Vade in tabernacula tua israel. **N**unc vide domum
tuam dauid. **E**t abiit israel in tabernacula sua. **S**up
filios autem israel quicunque habitabat in ciuitate
tibus iuda: regnauit roboam. **R**egis ergo rex
roboam aduratus qui erat super tributa: et lapida-
uit eum ois israel: et mortuus est. **P**orro rex roboam
festinans ascendit currus et fugit in hierusalem recessit
quod israel a domo dauid versus in presentem diem.
Factum est autem cum audisset osmuis israel quod
reuersus esset hieroboam miseritus et vocauerunt
eum congregato cetu: et constituerunt eum regem su-
per oem israel: nec secutus est quisque domum da-
uid ppter tribum iuda solam. **A**enit autem roboam
hierusalem et congregauit in iuuentum domum iu-
da et tribum beniamen centum octoginta milia ele-
ctorum viorum et bellatorum: ut pugnarent contra
domum israel: et reducerent regnum roboam filio sa-
lomonis. **F**actus est autem anno domini ad semeliam
virorum dices. **L**oquens ad roboam filium salomonis
regem iuda et ad oem domum iuda et beniamen et
reliquis de propria dices. **I**hesus dicit dominus. **N**on ascenderet
nec bellabatur contra fratrem vestrum filios israel. **R**e-
ta fuit vir in domum suam. **E** me enim factus est probus
Audierunt simoni domini: et reuulsus sunt de itinere
sicut eis precepit dominus. **E**dificauit autem hierobo-
am sycem in monte esrahim: et habitauit ibi.
Et egressus inde edificauit phanuel. **D**ixitque
hieroboam in corde suo. **N**unc reuertetur regnum
ad domum dauid. **B**i ascenderet plus iste ut fa-
ciat sacrificia in domo domini in hierusalem: et conser-
vet cor propter hunc ad dominum suum roboam regem iu-
da: insufficiat me et reuertitur ad eum. **E**t exco-
gitato proposito fecit duos vitulos aureos: et di-
xit eis. **M**olite ultra ascendere in hierusalem. **E**cce
dixi tui israel: quod te eduxerit de terra egypti. **P**osu-

itque unum in bethel: et alterum in dan: et factum est
verbum hoc in peccatum. **I**bat enim ipsi' ad adorandum
vitulum versus in dan. **E**t fecit phanuel ex
celsis: et sacerdotes de extremis plumbi qui non
erant de filiis leui. **C**onstituitque diem solennem
in mense octavo: quintadecima die mensis: in
similitudinem solennitatis que celebrabat iudea.
Et ascendens altare similiter fecit in bethel
ut imolaret vitulus quos fabricatus fuerat.
Constituitque in bethel sacerdotes excelsorum que
fecerat: et ascendit super altare quod extruxerat in
bethel: quintadecima die mensis octauum quem fi-
xerat de corde suo. **E**t fecit solennitatem filii
israel: et ascendit super altare ut adoleret incensum.

Ecce vir dei venit de XIII
iuda in anno domini in bethel hieroboam
stante super altare: et thus iacente. **E**t exclamauit contra altare in anno domini: et ait. **A**ltare altare: hec dicit dominus. **E**cce filius nascetur do-
minus deo iustus noise: et imolabit super te sacerdo-
tes excelsorum quod nunc in te thura succendunt et
ossa hominum super te incendet. **B**editque in illa die
signum dices. **H**oc erit signum quod locutus est dominus.
Ecce altare sciudebas: et effundebas cinis quod in eo est.
Cuius audisset rex simon hois dei quem incla-
mauerat contra altare in bethel: extredit manus
sua de altari dices. **A**prehendite eum. **E**t era-
ruit manus eius et quod extederat contra eum: nec va-
luit retrahere eam ad se. **A**ltare queque scissum est
et effusus est cinis de altari: iuxta signum quod predi-
xerat vir dei in anno domini. **E**t ait rex ad virum
dei. **D**epercere faciem domini dei tui et ora pro me: ut
restituatur manus mea mihi. **O**rauit vir dei faci-
em domini: et reuulsa est manus regis ad eum: et facta est sic
probus fuerat. **L**ocutus est autem rex ad virum dei. **V**e-
ni mecum domum ut praedreas: et dabo tibi munera.
Runditque vir deus ad regem. **S**i dederis mihi
media propter domum tuam venientem tecum: nec come-
das panem neque bibas aquam in loco isto. **S**ic eniz
mandatum est mihi in anno domini principis. **N**on co-
medes panem neque bibes aquam: nec reuertaris per
viam quam venisti. **A**biit ergo per aliam viam: et non est reuulsus
per iter quod venerat in bethel: pplices atque senex
habitabat in bethel: ad quem venerantur filii sui: et nar-
rauerunt ei oia opera quae fecerat vir dei illa die in be-
thel. **E**t probus qui locutus fuit ad regem narrauerunt
propter suum. **E**t dixit eis pater eorum. **P**er quam viam abiit
Sonderunt ei filii sui viam per quam abierat vir dei
qui venerat de iuda. **E**t ait filii suis. **G**esterni
te mihi asinus. **Q**ui cum strauissent ascendit et
abiit post virum dei: et inuenit eum sedente sub tuis
theberinthiis. **E**t ait illi. **T**u ne es vir dei quod ve-
nisti de iuda? **R**undit ille. **E**go sum. **D**ixitque ad
eum. **M**eni mecum domum: ut comedas panem
quod ait. **N**on possu reuiri neque venire tecum: nec co-
medas panem neque bibas aquam in loco isto quod locutus est.

I

dñs ad me in fmo dñi dicēs. Nō comedes panē tñō bibes aquā ibi: nec reuterū p̄ viā q̄ serl. Qui ait illi. Et ego pp̄ha sum filis tui: et agel locutus ē mibi i fmo dñi dicēs. Reduc eū tecū i domū tuā: vt comedat panē t bibat aquā. Fefellit eū t reduxit secū. Comedit ergo panē i domo ei t bibit aquā. Lūq̄ sedē rēt ad mēsam factus ē fmo dñi ad pp̄ham q̄ reduxerat eū. Et exclamauit ad virū dei q̄ vernerat de iuda dicēs. Hec dicit dñs. Quia nō obediēs fuisti ori dñi: t nō custodisti mandatū qd p̄cepit tibi dñs de tu t reūsus es t comediti panē t bibisti aquā i loco in q̄ p̄cepit tibi ne comedēs panē neq̄ bibēs aquā nō infereſt cadauer tuū i se pulcrū patrū tuorū. Lūq̄ comedisset t bibisset strauit asinū suū prop̄heta quē reducerat. Qui cū abisset inuenit eū leo i via: t occidit: t erat cadauer ei p̄ oīctū i itinere. Istin aut̄ stabat iuxta illū et leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri trāseuntes viderūt cadauer pietū in via t leonē stantez iuxta cadauer. Et veneſt t diuulgauerūt i ciuitate i q̄ pp̄hes ille q̄ reducerat eū d̄ via: ait. Vir dī ē q̄ obediēs fuit ori dñi t tradidit eū dñs leoni: t p̄fregit eū: t occidit iuxta ybū dñi: qd locutus ē ei. Dixitq; ad filios suos. Sternite mibi asinū. Qui cū strauissent t ille abisset: sive i nit cadauer ei pietū i via t asinū t leonē stātes iuxta cadauer. Nō comedit leo d̄ cadauē nec leſit asinū. Tulit q̄ pp̄hes cadauer viri dī: t posuit illud sup̄ asinū t reūsus itulit i ciuitatē pp̄he senis ut plāgeret eū: t posuit cadauer ei i sepulcro suo. Et plāxerūt eū: heu heu mi frater. Lūq̄ plāxissent eū: dixit ad filios suos. Lū mortuū furo ſepelite me i sepulcro i q̄ vir dei ſepultus ē: iuxta ossa' ei' p̄nite ossa mea. Profecto enī veniet ſermo quē dixit in fmo dñi t tra altare qd ē in bethel t tra oīa phana excelsorū q̄ ſunt in vrbib; ſa marie. Post vba hec nō ē reūsus hieroboā d̄ via ſua pellima: ſecontrario fecit de nouissimis pp̄lis ſacerdotes excelsorū. Quicūq; vo lebat ipolebat manū ſuā: t ſiebat ſacerdos excelsorū. Et pp̄ hāc cām peccauit dom' hieroboā t eūla ē t deleta de ſupficie fre.

In ipso illo egrotauit abia filiū hieroboā. Dixitq; hieroboā virorū ſue. Surge t cōmuta habitū ne cognoscari q̄ ſis virorū hieroboā t vade i ſylo vbi est abias pp̄ha q̄ locutus ē mibi q̄ regnatur' eēm ſup̄ pp̄lm hūc. Tolle q̄ in manu tua decē pa nes t cruciflā t vas mellis: t vade ad illum. Ipse enī indicabit tibi qd euenturū ſit pueru huic. Fecit vt dixerat virorū hieroboā: t ſurgens abiit i ſylo: t venit i domū abie. At il

le nō poterat videre q̄ caligauerat oculi eius p̄ ſenectute. Dixit aut̄ dñs ad abia. Ecce vxor hieroboā ingredit ſe cōſular te ſup filio ſuo q̄ egrotat. Hec t hec loq̄ris ei. Cū ḡ illa ī traret t diſſimularer ſe eſſe que erat: audiuit abias ſonitū pedū ei' int̄roeuntis p̄ oſtium t ait. Ingredere vxor hieroboā. Quare te alia eſſe ſimulas? Ego aut̄ miſſus ſuū ad te durū nūcius. Vade t dic hieroboā. Hec dīc dñs de israel. Exaltaui te de medio pp̄li t dedi te ducē ſup̄ pp̄lm meū iſrl: t ſcidi regnū domus dauid t dedi illud tibi: t nō fuisti ſic ſuū mea dauid qui custodiuit mādata mea t ſecut' eſſt me in toto corde ſuo: faciēs qd placitū eſſer in cōſpectu meo: ſe op̄at' es male ſup̄ oēs q̄ fuerūt aī te: t feciſti tibi deos alienos t ſflatiles vt me ad iracūdiā puocares: me aut̄ pieciſti post corp' tuū: Idcirco ego inducā mala ſuū per domū hieroboā: t p̄cutiā de hieroboā mingente ad pietē t clauſum et nouiſſimū in iſrl: t mūdabo reliq̄as dom' hieroboā: ſic mūdari ſolet ſimiſus vſq; ad purū. Qui mor tui fuerint de hieroboā in ciuitate comedent eos canes: qui aut̄ mortui fuerint in agro vorabūt eos aues celi: qd dñs locutus ē. Tu igi surge t vade in domū tuā: t in ipo itroitu' pēdū tuorū in yrbē morieſ puer t plāget eū oīs iſrl t ſepeliet. Iste enī ſolus in feret de hieroboā in ſepulcrū: q̄ inuētus eſſt ſup̄ eo ſermo bon' a dño deo iſrl in domo hieroboā. Constituet aut̄ ſibi dñs regē ſup̄ iſrl: q̄ p̄cutiet domū hieroboā in hac die: t in hoc tempore: t p̄cutiet dominus deus israel: ſicut moueri ſolet harundo in aqua. Et euellit israel v̄ tera bona hac quā dedit patribus eorum: t v̄tilabit eos trans flumen: quia fecerunt ſibi ſu cos vt irritarent dominū. Et tradet dominus deus israel propter peccata hieroboā: qui peccauit t peccare fecit israel. Surrexit itaq; virorū hieroboā. et abiit: et venit in thersa. Lunga illa ingredetur limen domus: puer mortuus eſſt t ſepelierunt eū. Et planxit eum oīnis israel: iuxta ſermonem domini quez locutus eſſt in manu ſerui ſui abie prop̄hete. Reliqua aut̄ verborum hieroboā quomo do pugnauerit: t quomodo regnauerit: ecce ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum israel. Dies autem quibus regnauit hieroboā: vigintiduo anni ſunt. Et dormiuit hieroboā cum patribus ſuis: regnauitq; nadib filius eius pro eo. Morro roboā filius ſalo monis regnauit in iuda. Quadragita t vni annierat roboā cū regnare cepiſſet: decē t ſeptem annis regnauit in hierusalem ciuitate quā elegit dñs vt poneret nomē ſuū ibi ex oībus tribib; israel. Nomē aut̄ m̄ris eius naa

Regum

ma amanites. Et fecit iudas maluz corā dñō
et irritauerūt eū sup omib⁹ que fecerāt pa-
tres eorum in peccatis suis que peccauerunt
Edificauerūt eīt et iþi sibi aras et statuas et lu-
cos sup oēm collem excellum: et subter omnē
arborē frondosam: sed et effeminati fuerūt in
terra: fecerūtq⁹ om̄es abominatiōes gentiu⁹
quas attriuit dñs ante faciem filiorū isrl. In
q̄nto aut̄ anno regni roboā ascendit sesac rex
egypti i hierlm: et tulit thesauros dom⁹ dñi et
thesauros regios et vniuersa diripuit: scuta q̄
aurea que fecerat salomon p̄ quib⁹ fecit rex
roboā scuta era: et tradidit ea in manu ducū
scutariorū et orū qui excubabāt an ostiū do-
mus regis. Eiusq⁹ ingrederef rex in domū do-
mini portabāt ea q̄ p̄eundi habebāt officium
et postea reportabāt ad armamentariū scuta-
riorū. Reliqua aut̄ sermonū roboā et om̄ia q̄
fecit: ecce scripta sunt in libro sermonū dierū
regū iuda. Fuitq⁹ bellū inf̄ roboā et hierobo-
am cūctis diebus. Dormiuitq⁹ roboā cū p̄i-
bus suis: et sepult⁹ est cū eis in ciuitate dauid.
Nomē aut̄ m̄ris eius naama amanites. Et re-
gnavit abia filius eius p̄ eo.

XV

This in octauodecimo āno regni hie-
roboā filij nabath: regnauit abia sup
iudā. Trib⁹ annis regnauit in hieru-
salem. Nomē m̄ris eius maacha filia abessa /
lon: ambulauit quoq⁹ in omib⁹ peccatis patrī
sui que fecerat an cū: nec erat cor ei pfectum
cū dñō deo suo sicut cor dauid patris ei. Et
pter dauid dedit eis dñs de su lucernam
in hierusalē vt suscitaret filiū eius post eum et
staret in hierlm: eo q̄ fecisset dauid rectum in
oculis dñi: et non declinasset ab omib⁹ que
precepit ei cunctis diebus vīte sue: excepto
sermone vīe ethī. Atm bellum fuit inf̄ abi-
am et hieroboam om̄i tempe vīte eius. Reli-
qua aut̄ sermonū abie et om̄ia que fecit: non
ne hec scripta sunt in libro verborū dierū re-
gum iuda. Fuitq⁹ p̄eliū inter abiam et inter
hieroboam. Et dormiuit abia cū p̄ibus su-
is et sepelierunt eum in ciuitate dauid: regna-
uitq⁹ asa filius eius p̄ eo. In anno ergo vice-
simi hieroboam regis isrl regnauit asa rex iu-
da: et quadraginta et uno āno regnauit in hie-
rusalem. Nomē matris ei⁹ maacha filia abel
salon: et fecit asa rectū ante cōspectū dñi sicut
dauid pater ei⁹: et abstulit effeminatingos d̄ter-
ra: purgauitq⁹ vniuersas sordes idoloꝝ que
fecerāt p̄es eius. In sup et maacham matrē
suam amouit ne esset p̄nceps in sacris priapi:
et in luco eius quē p̄scravuerat. Subuertitos
specū ei⁹ et cōfregit simulacrum turpissimum
et cōbussit in torrente cedron. Excelsa aut̄ non
abstulit. Verū cor asa perfectū erat cū do-

m̄io deo suo cūctis dieb⁹ suis: et intulit ea q̄
sanctificauerat pater su⁹ et voverat in domū
dñi: argentū et aurū et vasa. Bellū aut̄ erat in
ter asa et baasa regez israel cūctis diebus eorū
Ascendit quoq⁹ baasa rex israel in iudam: et
edificauit rama vt nō posset q̄spī egredi vel
ingredi de pte ase regis iude. Tollens itaq⁹
asa om̄e argentū et aurū q̄ remanserat in the-
sauris dom⁹ dñi: et in thesauris domus regie
dedit illud in man⁹ seruoz suoruz: et misit ad
benadab filiū tabrēmon filiū ezion regez syrie
qui habitabat in damasco dicēs. Fedus ē in
ter me et inter patrē meū et p̄em tuū: ideo mi-
si tibi munera argentū et aurum: et peto vt ve-
nias et irritū facias fedus qđ habes cū baasa
rege israel: et recedet a me. Acquiescēs bene-
bad regi asa misit p̄ncipes exercitus sui in ci-
uitates isrl: et pcusserunt ahion et dan et abel
domū maacha: et vniuersam cenneroth: oēm
sc̄ terrā nepralim. Quod cū audisset baasa i-
termisit edificare rama et reuersus ē in thersa
Rex aut̄ asa nunciū misit in om̄em iudam di-
cens. Memo sit excusatus. Et tulerūt lapides
de rama: ligna ei⁹ quib⁹ edificauerat baasa et
extruxit de eis rex asa: gabaa beniamī et mas-
pha. Reliqua aut̄ om̄iū sermonū asa et vni-
uerse fortitudines eius et cuncta que fecit et ci-
uitates quas extruxit: nonne hec scripta sunt
in libro verborū diez regū iuda? Verūtām in
tempore senectutis suc doluit pedes: et dormi-
uit cū p̄ibus suis: et sepultus est cū eis in ci-
uitate dauid p̄is sui. Regnauitq⁹ iosaphat
filius ei⁹ p̄ eo. Nadab vō filius hieroboā re-
gnauit sup isrl anno secūdo asa regis iuda: re-
gnauitq⁹ sup isrl duob⁹ annis: et fecit qđ ma-
lum est in conspectu dñi et ambulauit in vīs
patris sui: et in peccatis eius quibus pecca-
re fecit isrl. Insidiat⁹ est aut̄ ei baasa fili⁹ ahie
de domo yschar: et pcusserit eum in gebbethō
que ē vībs philistinorū. Siquidem nadab et
om̄is israel obsidebat gebbethon. Interfecit
ergo illum baasa in āno tertio asa regis iuda
et regnauit p̄ eo. Eiusq⁹ regnasset pcusserit oēm
domū hieroboam. Nō dimisit nec vñā qui-
dem aīam de semine eius donec deleret cū iu-
xta verbū dñi qđ locut⁹ fuerat i manu sui sui
abiesylonitis ppter peccata hieroboam que
peccauerat et quib⁹ peccare fecerat isrl et pro-
pter delictū quo irritauerat dñm deū israel.
Reliqua antem vīmonū nadab et om̄ia q̄ ope-
ratus est: nōne hec scripta sunt in libro verborū
diez regū isrl. Fuitq⁹ bellum inter asa et baa-
sa regē israel cūctis diebus eorum. Ānno ter-
tio asa regis iuda regnauit baasa filius ahie-
sup oēm isrl in tersa vigintiqtuoꝝ annis: et fe-
cit malū corā dñō ambulauitq⁹ in vīs hiero-

III

boam et in peccatis eius quibus peccare fecit
israel.

XVI

Ecclitus est autem sermo domini ad iehu filium anani contra baasa dicens. Pro eo quod exaltauit te de puluere et posui te dum super gloriam meum israel tu autem ambulasti in via hieroboam: et peccare fecisti gloriam meam israel ut me irritares in peccatis eorum: ecce ego de metu posteriora baasa et posteriora domini ei et facias domum tuam sicut domum hieroboam filij nabath. Qui mortuus fuerit de baasa in civitate comedetur eum canes: et quod mortuus fuerit ex eo in regione comedetur eum vicires celi. Reliqua autem Simonum baasa et quecumque fecit et prelia eius: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum israel? Dormiuit ergo baasa cum priibus suis: sepultusque est in thersa: et regnauit hela filius eius per anno. Cum autem in manu iehu filii anani prophete yahweh domini factus esset contra baasa et contra dominum eius: et contra omnes malum quod fecerat coram domino ad irritandum eum in opibus manuum suarum ut fieret sicut dominus hieroboam: ob hanc causam occidit eum: sed iehu filius anani prophetam. Anno vicesimo sexto asa regis iuda regnauit hela filius baasa super israel in thersa duobus annis: et rebellauit contra eum yahuah super zambri dur medie prioris equitum. Erat autem hela in thersa bibens et temuletus in domo arsa presepti thersa. Iruens ergo zambri percussit et occidit eum anno vicesimo septimo asa regis iuda. et regnauit per anno. Cum regnasset et sedisset super solium eius percussit oculum domum baasa: et non de reliquo ex ea mingente ad parietem et perinque tamicos eius. Deleuitque zambri oculum domum baasa iuxta yahweh domini: quod locutus fuerat ad baasa in manu iehu prophete propter iniurias pecata baasa et peccata hela filius eius quod peccauerunt et peccare fecerunt israel: provocantes dominum deum israel in vanitatibus suis. Reliquum autem Simonum hela et omnia que fecit: nonne hec scripta sunt in libro yahweh diez regum israel? Anno vicesimo septimo asa regis iuda regnauit zambri septem diebus in thersa. Porro exercitus obsidebat gabbethon urbem philistinorum. Cumque audisset rebellasse zambri et occidisse regem: fecit sibi regem omnis israel amri quem erat princeps militie super israel in die illa in castris. Ascendit ergo amri et omnis israel cum eo de gabbethon et obsidebat thersa. Videamus autem zambri quod expugnata esset ciuitas ingressus est palatiu et succedit se cum domo regia: et mortuus est in peccatis suis: que peccaverat faciens malum coram domino et ambulans in via hieroboam et in peccato eius quo fecit peccare israel. Reliqua autem Simonum zambri et insidiarum eius et tyrannidis: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum israel?

Tunc diuisus est ipsi israel in duas partes. Hedia pars populi sequebatur thebni filium gineneth ut constitueret eum regem: et media pars amri. Preualuit autem ipsi qui erat cum amri populo qui sequebatur thebni filium gineneth: mortuus est thebni et regnauit amri. Anno tricessimo primo asa regis iuda: regnauit amri super israel duodecim annis. In thersa regnauit sex annis: emitque montem samarie a somer duabus talentis argenti: et edificauit eum et vocauit nomine ciuitatis quam extruxerat: nomine somer domini montis samaria. Fecit autem amri malum in aspectu domini et opatus est nequiter super omnes qui fuerint ante eum. Ambulauitque in orienti via hieroboam filium nabath et in peccatis eius quod bus peccare fecerat israel ut irritaret dominum deum israel in vanitatibus suis. Reliquum autem sermonum amri et plena eius quod gessit: nonne hec scripta sunt in libro yahweh dierum regum israel? Dormiuitque amri cum priibus suis: et sepultus est in samaria: regnauitque achab filius eius per anno. Achab vero filius amri regnauit super israel anno tricessimo octavo asa regis iuda. Et regnauit achab filius amri super israel in samaria viginti et duobus annis. Et fecit achab filius amri malum in aspectu domini super omnes qui fuerint ante eum. Nec sufficeret ut ambularet in peccatis hieroboam filium nabath: in super duxit uxore izabel filiam methaal regis sidoniorum. Et abiit et seruiuit baal: et adorauit eum: et posuit aram baal in templo baal quod edificauerat in samaria: et plantauit lucum. Et addidit achab in ope suo irritans dominum deum deum israel super omnes reges israel qui fuerint ante eum. In diebus autem eius edificauit ahiel de bethel hiericho. In abirah ymitio suo fundauit eam: et in se gub nouissimo suo posuit portas eius iuxta verbum domini quod locutus fuerat in manu iosephi filii nun.

XVII

Edixit helias thesbites de habitato ribe galaad ad achab. Vivit dominus deus israel in cuius aspectu sto: si erit annis his ros et pluvia: nisi iuxta ovis mei yahua. Et factus est yahweh domini ad eum dicens. Recede hinc et vade contra orientem: et abscondere in torrente carith qui est contra iordanem: et ibi de torrente bibes: coruisque precepit ut pascant te ibi. Abiit ergo et fecit iuxta yahweh domini. Cumque abiisset sedet in torrente carith quem est contra iordanem. Loruique deferebat ei panem et carnes mane: similiter panem et carnes vesperis: et bibebat de torrente. Post dies at aliquatos siccatur est torrentis: non enim pluerat super terram. Factus est ergo primo domini ad eum dicens. Surge et vade in sareptam sidoniorum: et manebis ibi. Precepit enique ibi mulier vidue ut pascat te. Surrexit et abiit in sareptam sidoniorum. Cumque venisset ad portam ciuilem

p

Regum

tatis: apparuit ei mulier vidua: colligens li-
gna: et vocauit eam: dixitque ei. Da mihi paulu-
lum aque in vase ut bibam. Tunc illa pergeret
ut afferret: clamauit post tergum ei dicens. Af-
fer mihi obsecro et buccellam panis in manu tua
Querundit. Vixit dominus deus tuus quod non habeo
panem nisi quartum pugillus caput farine in
hydria: et paululum olei in lechito. En colligo
duo ligna ut ingrediar et faciam illud mibi et fi-
lio meo ut comedamus et moriamur. Ad quas
helias ait. Noli timere: vade et fac sic diti-
sti. Verum mihi primum fac de ipsa farina sub/
cinerium panem pulum: et affer ad me: tibi autem
et filio tuo facies postea. Hec autem dicit dominus
nous deus israel. Hydria farine non deficit: nec
lechitus olei minuetur: vobis in diem in qua do/
minus datur et pluvia super faciem estre. Que abiit
et fecit iuxta ybū helie. Et comedit ipse et illa
et dominus eius: et ex illa die hydria farinem non de-
fecit: et lechitus olei non est imminutus iuxta ver-
bum domini quod locutus fuerat in manu helie. Fa/
cum est autem post ybā hec: egrotavit filius mu-
lieris matris familiæ et erat languor fortissi-
mus ita ut non remanceret in eo alitus. Dixit
quod ad heliam. Quid mihi et tibi vir dei? Ingres-
sus es ad me ut rememorarentur iniqtates mee
et interficeres filium meum. Et ait ad eam helias.
Da mihi filium tuum. Tulerat eum de sinu eius et
portauit eum in cenaculum ubi ipse manebat et
posuit super lectulum suum: et clamauit ad dominum: et
dixit. Domine deus meus etiam ne viduam aperias quas
ego vtcūq; sustentor afflixisti ut interficeres
filium eius. Et expandit se atque mesus est super
puerū tribus vicibus et clamauit ad dominum et ait
Domine deus meus reuertas obsecro aia puerū
huius in viscera eius. Et exaudiuit dominus voce
helie et reuersa est anima pueri intra eum et re-
uixit. Tulerat helias puerum: et depositum eum
de cenaculo in inferiorē domini et tradidit ma-
tri sue et ait illi. En viuit filius tuus. Dixitque mu-
lier ad heliam. Nunc in isto cognoui quoniam vir
dei es tu: et verbum dominum in ore tuo verum
est.

XVIII

Dicit dies multos factum est verbum
domini ad heliam in anno tertio dicens.
Vade et ostende te achab ut dem plu-
uiam super faciem terre. Juist ergo helias ut ostē-
deret se achab. Erat autem famæ vehemens in
samaria. Vocauitque achab abdiam dispensa-
torem domini sue. Abdias autem timebat dominum de-
um valde. Nam cum interficeret iezabel prophete-
ras domini: tulit ille ceterum prophetas et abscondit
eos quinquagenos et quinquagenos in speluncis
et pavuit eos pane et aqua. Dixitque achab ad
abdiā. Vade in terram ad universos fontes
aquarum et in cunctas yalles si forte possu-

mus inuenire herbam et saluare equos et mu-
los et non penitus iumenta intereant. Biusserunt
que sibi regiones ut circuiri et eas. Achab ibat
per viam ymam: et abdias per viam alteram seorsim. Tu-
que esset abdias in via: helias occurrit ei. Qui
cum coquisset eum: cecidit super faciem suam: et ait
Non tu es domine mihi helias? Cui ille respondit. Ego.
Et dixit. Vade et dic domino tuo. Adest helias.
Et ille. Quid peccavi inquit quoniam tradas me ser-
uum tuum in manu achab: ut interficiat me? Vixit
dominus deus tuus: quia non est gens aut regnum quod
non misericorditer dominus minister requirebas. Et respon-
dit eis cunctis non est hic: adiurauit regna sin-
gula et gentes eo quod minime repireris. Etnunc
dic mihi: vade et dic domino tuo adest helias.
Tunc recessero a te: spūs domini asportabit te in
locum quem ego ignoror: et ingressus nunciabo
achab: et non inuenies te: interficiet me. Seru-
autem tuus timet dominum ab infantia sua. Nunquid
non indicatus est tibi dominus meo quid fecerim cu[m]
interficeret iezabel prophetas domini: quod absconde-
rim de prophetis domini centum viros quinquagenos
et quinquagenos in speluncis et pauerim eos
pane et aqua. Et nunquid dicis vade et dic do-
mino tuo adest helias ut interficiat me. Et di-
xit helias. Vixit dominus exercitum ante cuius vul-
nus sto: quia hodie apparebo ei. Abiit ergo
abdias in occursum achab et indicauit ei. Ce-
nitque achab in occursum helie et cum vidisset
eum ait. Tu ne es ille qui conturbas israel. Et
ille ait. Non ego turbaui israel: sed tu et domus
patris tui qui dereliquistis mandata domini
et secuti estis baalim. Verum nunc mitte et co-
grega ad me universum israel in monte carmeli
et prophetas baal quadringentos quinquaginta:
prophetas que lucorum quadringentos qui come-
dunt de mensa iezabel. Misit achab ad omnes
filios israel: et congregauit prophetas in mon-
te carmeli. Accedens autem helias ad omnem po-
pulum israel: ait. Usque claudicatis in duas
partes: si dominus est deus sequimini eum. Si autem
baal sequimini illum. Et non respondit
populus verbum. Et ait rursus helias ad popu-
lum. Ego remansi prophetam domini solus prophet
autem baal quadringenti et quinquaginta: prophe-
tas que lucorum quadringentos viri sunt. Bent no-
bis duo boues: et illi eligant sibi bouem ynu[m]:
et in frusta cedentes ponant super ligna: ignem
autem non supponant. Et ego faciam bouem alte-
rum: et imponam super ligna: ignem autem non sup-
ponam. Invocate nomina deorum vestrorum: et
ego invocabo nomen dei mei. et deus qui ex-
audiens per ignem: ipse sit deus. Respondens
omnis populus ait. Optima propositio quam lo-
cutus est helias. Dixit ergo helias prophetis
baal. Exigitur yobis bouem ynu[m]: et facite primum:

III

quia vos plures estis et inuocate nomia deorum vestrorum: ignemque non supponatis. Qui cum tulissent bouem quem dederat eis: fecerunt et inuocabant nomem baal demane vobis ad meridiem dicentes. Baal exaudi nos. Et non erat vox: nec quod respoderet. Transiliebatque altare quod fecerant. Cumque esset iam meridies: illudebat illis helias dicens. Clamate vocem maiorem. Deus enim est et forsitan loquitur aut in diuersorio: aut in itinere aut certe dormit ut excitetur. Clamabant ergo voce magna et incidebant se iuxta ritum suum cultris et lanceolis donec profunderent sanguine. Postquam autem transiit meridies et illis prophetibus: venerat tempus quo sacrificium offerri solet: nec audiebat vorneque aliquis respondebat nec attenuebat orantes. Dixit helias omni populo. Ne nite ad me. Et accedete ad se populo: curauit altare domini quod destruendum fuerat: et tulit duo decim lapides iuxta numerum tribuum filiorum Iacob: ad quem factus est sermo domini dicens: israel erit nomen tuum: et edificauit altare de lapidis in nomine domini. Fecitque aqueductum quod per duas aratiunculas in circuitu altaris et composuit ligna: diuisitque per membra bouem: et posuit super ligna: et ait. Implete quatuor hydras aqua: et fundite super holocaustum et super ligna. Rursumque dixit. Etiam secundo hoc facite. Qui cum fecissent secundo: ait. Etiam tertio id ipsum facite. Feceruntque tertio et currebant aquae circuim altare et fossa aqueductus repleta est. Cumque iam tempus esset ut offerret holocaustum: accedens helias propheta ait. Domine deus abraam et ysaac et iacob et isti: ostende hodie quia tu es deus israel et ego seruus tuus: et iuxta preceptum tuum feci omnia proba hec. Exaudi me domine exaudi me ut discat populus: quia tu es dominus deus et tu conuertisti cor eorum iterum. Cedit autem ignis domini et voravit holocaustum et ligna et lapides: puluerem quoque et aquam que erat in aqueductu lambens. Quod cum vidisset omnis populus cecidit in faciem suam: et ait. Hunc ipse est deus: dominus ipse est deus. Dixitque helias ad eos. Apprehendite prophetas baal: et ne unus quidem effugiat eis. Quos cum apprehendissent duxit eos helias ad torrentem cyson. Et interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab. Ascende comedere et bibere: quia sonus multe pluviae est. Ascendit achab ut comedaret et biberet: helias autem ascendit in verticem carmeli. et puerum in terram posuit faciem suam inter genua sua: et dixit ad puerum suum. Ascende et propice contra mare. Qui cum ascendisset et contemplatus esset: ait. Non est quicquam. Et rursum ait illi. Reuertere septem vicibus. In septima autem vice ecce

nubecula parua quasi vestigium hominis ascensum debat de mari. Qui ait. Ascende et dic achab. Junge currum tuum et descendere ne occupet te pluvia. Cumque se verterent huc atque illuc ecce celum cōtenebrati sunt: et nubes et ventus et facta est pluvia grandis. Ascendens itaque achab abiit in iezrahel: et manus domini facta est super heliam accinctisque lumbis currebat annus achab donec veniret in iezrael.

XIX

Dicitur autem achab iezabel: omnia quae fecerat helias et quod occidisset viam eius. Propterea propheta baal gladio. Misitque iezabel nuncium ad heliam dicens. Nec mihi faciant deum et hec addant: nisi haec hora cras posuero animam tuam sicut animam vii et illis. Timuit ergo helias et surgens abiit quocunque eum serebat voluntas: venitus in bersabee iuda: et dimisit ibi puerum suum et perrexit in desertum viam viam duci. Cumque venisset et seduceret subter viam iuniperum petivit anime sue ut moreretur. Et ait. Sufficit mihi dominus: tolle animam meam. Neque enim melior sum quam pres mei. Prosegitque se et obdormiuit in umbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum. et dixit illi. Surge comede. Respergit: et ecce ad caput suum sub cinericius panis et vas aquae. Comedit ergo et bibit et rursum obdormiuit. Reuersusque est angelus domini secundo: et tetigit eum: dixitque illi. Surge comede. Grandis enim tibi restat via. Qui cum surrexisset: comedit et bibit: et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctibus usque ad montem dei oreb. Cumque venisset illuc mansit in spelunca. Et ecce sermo domini ad eum: dixitque illi. Quid hic agis helia? At ille respondit. Zelo zelatus sum per dominum deo exercituum quia dereliquerunt pactum domini filii israel. Altaria tua destruxerunt et prophetas tuos occiderunt gladio: et derelictus sum ego solus: et queritur anima mea ut auferant eam. Et ait ei. Egregere et sta in monte coram domino. Et ecce dominus transiit: et spiritus grandis et fortis: et subiungens montes: et conterens petras ante dominum. Non in spiritu domini. Et post spiritum commotio. Non in comotiō dominus. Et post commotionem ignis. Non in igne domini. Et post ignem sibilus aure tenuis. Quod cum audisset helias operuit vultum suum pallio: et regressus stetit in ostio speluncae et ecce vox ad eum dicens. Quid hic agis helia? At ille respondit. Zelo zelatus sum per dominum deo exercituum: quia dereliquerunt pactum tuum filii israel. Altaria tua destruxerunt: et prophetas tuos occiderunt gladio: et derelictus sum ego solus: et querunt animam meam ut auferant eam. Et ait dominus ad eum. Vade et reuertere in viam tuam.

p 2

Regum

p desertum in damascum. Cumque pueris illiciunges asahel regem super syriam: et iehu filium namliunges regem super israel. Helissem autem filium saphat qui est de abelmeula vnges prophetam pro te. Et erit quicunque fuderit gladium asahel: occidet eum iehu: et qui cunque fuderit gladium iehu: interficiet eum heliseus. Et derelinquam mihi in israel septem milia viorum quorum genua non sunt incurvata ante baal: et omnes os quod non adorauerit eum osculans manum. Profectus ergo ide helias repperit helissem filium saphat aratem in duodecim iugis boum: et ipse in duodecim iugis boum arantibus unus erat. Cumque venisset helias ad eum: misit pallium suum super eum. Qui statim relicta bobus cucurrit post heliam: et ait osculer oro te patrem meum et matrem meam: et sic sequarte. Dicitque ei. Vade et reuertere. Quod enim meum erat feci tibi. Reuersus autem ab eo tulit par boum et mactauit illud: et in aratro boum coxit carnes: et dedit populo et comederunt. Consurgensque abiit et secutus est heliam et ministrabat ei.

Dux syrie congregauit omnem exercitum suum: et trigintatuos reges secum: et equos et currus: et ascendens pugnabat contra samariam et obsidebat eam. Omnesque nuchi os ad achab regem israel in ciuitatez ait. Hec dicit benadab. Argentum tuum et aurum tuum meum est: uxores tue et filii tui optimi mei sunt. Respouditque rex israel. Juxta verbum tuum domini rex: tuus sum ego et omnia mea. Reuertentesque nuchi dixerunt. Hec dicit benadab quod misit nos ad te. Argentum tuum et aurum tuum et uxores tuas et filios tuos dabis mihi. Cras igit hac eadem hora mittam seruos meos ad te: et scrutabuntur dominum tuam et dominum seruos tuorum: et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis et auferent. Vocauit autem rex israel omnes seniores terre et ait. Animaduerte et videte: quoniam insidieb nos. Dicit enim ad me pro uxoriib meis et filiis et pro argento et auro: et non abnui. Dixeruntque omnes maiores natu et viuis popul ad eum. Non audias neque acquiescas illi. Respouditque nunquam benadab. Dicite domino meo regi. Omnia propter que misisti ad me fuum tuum in initio faciam: hanc autem facere non possum. Reuersusque nuchi retulerunt ei. Qui remisit: et ait. Hec faciant mihi dum et hec mihi addant: si sufficerit puluis samarie pugillis omnis populi qui sequitur me. Et respoudens rex israel ait. Dicite ei. Ne gloriet accinctus equus ut discinctus. Factum est autem cum audisset benadab verbum istud

bibebat ipse et reges in umbraculis: et astiterunt usque suis. Circumdate ciuitatem. Et circumderunt eam. Et ecce propheta vnum accedens ad achab regem israel: ait ei. Hec dicit dominus deus. Certe vidisti omnem multitudinem hanc nimiam. Ecce ego tradam eam in manu tua hodie: ut scias quia ego sum dominus. Et ait achab. Per quem? Dicitque ei. Hec dicit dominus. Per pedissequos principum puinciarum. Et ait. Quis incipiet preliari? Et ille dixit. Tu. Recensiuit ergo pueros principum puinciarum et repperit numerum ducentorum trigintatuorum. Et recensiuit post eos populum: omnes filios israel septem milia: et egressi sunt meridie. Bendebat autem bibebat temulentus in umbraculo suo et reges trigintatuos cum eo qui ad auxilium eius venerant. Egressi sunt autem pueri principum puinciarum in prima fronte. His sit itaque benadab: qui nunc auerunt ei dicentes. Viri egressi sunt de samaria. At ille ait. Siue pro pace veniunt apprehendite eos viuos siue ut preliari viuos eos capite. Egressi sunt ergo pueri principum prouinciarum: ac reliquius exercitus sequebatur. Et percussit unusquisque virum qui contra se veniebat: fugeruntque syri et psecutus est eos israel. Fugit quoque benadab rex syrie in equo cum equitib suis. Necnon et egressus rex israel percussit equos et currus et percussit syri et plaga magna nimis. Accedens autem propheta ad regem israel: dicit ei. Vade et confortare: et scito et vide quid facias. Sequenti enim anno rex syrie ascendet contra te. Serui vero regis syrie dixerunt ei. Domini montium sunt domini eorum: ideo superanterunt hos. Sed melius est ut pugnemus contra eos in campestribus: et obtinemus eos. Tu ergo verbu hoc fac. Uniuersi reges singulos ab exercitu tuo et pone principes per eis: et istaura numerum militum qui ceciderunt de tuis: et equos sumus equos pristinos: et currus sumus quos ante habuisti et pugnabimus contra eos in campestribus: et videbis quod obtinebimus eos. Cedidit consilio eorum: et fecit ita. Igis postquam annus transierat recensiuit benadab syros ascendiit in asper ut pugnaret contra israel. Porro filii israel recensiuti sunt: et acceptis cibis perfecti ex aduerso: castris metatis sunt contra eos quasi duo parvi greci capraru: syri autem repleuerunt terram. Et accedens unus vir dei dixit ad regem israel. Hec dicit dominus. Quia dixerunt syri: deus mortuum est dominus: et non est deus validus: dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua: et scitis quia ego sum dominus. Dirigebantque septem diebus ex aduerso hi atque illi acies: septima autem die

III

cōmissum est bellum. Percusseruntq; filij isrl de syris centū milia peditū i die vna. Fugēt aut syri q remāserūt in assec in ciuitatem: t cecidit murus sup vigintiseptē milia hominuz q remāserāt. Porro benadab fugiens ingressus est ciuitate in cubiculū qd erat intra cubiculum: dixerūtq; ei fui sui. Ecce audiūimus q reges dom² isrl clemētes sunt. Nonamus itaq; saccos in lūbis nr̄is: t funiculos in capitib; nostris: t egrediamur ad regē isrl: forsitan saluabit aias nr̄as. Accinxerunt saccis lūbos suos t posuerūt funiculos in capitib; suis. Venerūtq; ad regē isrl t dixerūt ei. Herius tu^o benadab dicit. Viat oro te aia mea. Et ille ait. Si adhuc viuit: frater me^o ē. Qd acceperūt viri p omīne: t festinātes rapuerūt verbū ex ore ei^o atq; dixerūt. Frat tu^o benadab viuit. Et dixit eis. Ite t adducite eū ad me. Egressus ē ergo ad eū benadab t leuauit eum in currū suū. Qui dixit ei ciuitates quas tulit pater me^o a p̄t tuo reddā: t plateas fac tibi in damasco sicut fecit pater me^o in sama ria: t ego federatus recedā a te. Depigit ḡsel dus t dimisit eū. Tūc vir qdā de filiis pphe tarū dixit ad sociū suū in smone dñi. Percute me. At illenoluit p cutere. Cui ait. Nonoluisisti audire vocē dñi: ecce recedes a me t p cutiet te leo. Lūq; paululū recessisset ab eo inuenit eum leo atq; percussit. Sz alterum inueniens virū dixit ad eum p cutere me. Qui percussit cū t vulnerauit. Abiit ergo ppheeta et occurrit regi in via t mutauit aspersione pulueris os t oclos suos. Lūq; rex trāssisset clamauit ad regē t ait. Heru^o tu^o egressus est ad pliandū dominus: cūq; fugisset vir vnius: adduxit eū quidā ad me t ait. Custodi vīz istū. Qui si lapsus fuerit erit aia tua p anima ei^o: aut talentū argenti appendes. Num autē ego turbatus hue illucq; me vertere: subito non cōparuit. Et ait rex isrl ad eum. Hoc ē iudicium tuū qd ipē decreuisti. At ille statiz abster sit puluerē de facie sua: t cognouit eū rex isrl q esset de ppheatis. Qui ait ad eū. Hec dicit dñs. Quia dimisisti virū dignū morte d manu tua: erit anima tua p anima eis: t p̄pli tuus p pplo eius. Reuersus est igit rex isrl in domū suā audire cōtemnēs: t furibund^o venit in samariā.

XXI

Dicit verba autē hec tempe illo vinea perat naboth iezrahelite qui erat in iezrahel iuxta palatiū achab regis sa marie. Locutus ē ergo achab ad naboth dicens da mihi vineā tuā vt faciā mihi horuz olerū: quia vicina ē t ppe domū meā. Habo. q; tibi p ea vineā meliorē aut si cōmodi^o tibi putas argenti p̄ciū quātū dignā ē. Cui respō

dit naboth. Propitiū sit mihi dñs: ne dem hereditatem patrī meorū tlbi. Venit ḡ achab in domū suā indignās t frenēs sup vbo qd locut^o fuerat ad eu^z naboth iezrahelite dicens: nō dabo tibi hereditatē patrū meorū. Et p̄jciens se in lectulū suū auertit faciē suaz ad pietem t nō comedit panē. Ingressa ē aut ad eum iezabel vxor sua: dixitq; ei. Quid est hoc vnde aia tua cōtristata ē: t quare nō comedis panē? Qui rñdit ei. Locutus sum naboth iezrahelite: t dixi ei. Da mihi vineam tuā accepta peccunia: aut si ubi placet dabo tibi vineā meliorē p ea. Et ille ait. Nō dabo tibi vineā meā. Dixit ergo ad eū iezabel vxor eius. Grandis autoritatis es: t bene regi regnum isrl. Surge t comedere panē: t equo aio esto. Ego dabo tibi vineā naboth iezraheli ite. Scripsit itaq; litteras ex noīe achab: t signauit eas annulo ei^o: t misit ad maiores natu t optimates q erat in ciuitate eius t hababant cum naboth. Litterarū autē hec erat sentētia. Predicauit ieiuniū t sedere facit naboth inf p̄mos populi: t submittit duos viros filios belial cōtra eū: t falsum testimoniu dicant: benedixit naboth deū t regē: t educite eū t lapidate: sicq; moria. Fecerūt ergo ci ues eius: maiores natu t optimates q hababant cū eo in vrbe: sicut p̄cepit eis iezabel: et sicut scriptū erat in līris quas miserat ad eos. Predicauerūt ieiuniū t sedere fecerunt naboth inf p̄mos p̄li: t adductis duobus viri filiis diaboli fecerūt eos sedere p̄tra eum. At illisq; vt viri diabolici dixerūt cōtra eū testimoniū corā multitudine. Undixit naboth de um t regem. Quāobrē eduxerūt eū extra ci uitatem t lapidib; interficerūt. Misericordiaq; ad iezabel dicētes. Lapidatus est naboth t mortuus ē. Factū est autē cū audisset iezabel lapidatū naboth t mortuū: locuta est ad achab. Surge posside vineā naboth iezrahelite q noluit tibi acquiescere: t dare eam accepta pecunia. Nō em viuit naboth s̄ mortuus est. Quod cū audisset achab mortuū videlicet naboth: surrexit t descēdebat in vineā naboth iezrahelite vt possideret eam. Factus est igitur s̄mo dñi ad heliam tesbiten dicens. Surge t descēde in occursum achab regis isrl qd ē in samaria. Ecce ad vineā naboth descendit vt possideat eam. Et loqueris ad eum dices, Hec dicit dñs deus. Occidisti: insup t possedisti. Et post hec addes. Hec dicit dominus In loco hoc in quo linxerūt canes sanguinē naboth: lambent quoq; sanguinē tuū. Et ait achab ad heliam. Nū inuenisti me inimicū tibi. Qui dixit. Inueni: eo q venūdat^o sis vt faceres malū in conspectu dñi. Hec dicit dñs.

p 3

Regum

Ecce ego inducā sup te malū: et dēmetam posteriora tua: et interficiā deachab in gentem ad pietem et clausum et ultimū in israel. **E**t da bo domū tuā sicut domū hieroboam filij nabath: et sicut domū baasa filij abia: quia egisti ut me ad iracūdiā puocares: et peccare fecisti isrl. **S**ed et de iezabel locut⁹ ē dñs dicēs. **C**anes comedēt iezabel in agro iezrahel. **S**i mortuus fuerit achab in ciuitate: comedent eū canes: si aut̄ mortuus fuerit in agro: comedent eum volucres celi. **I**git̄ nō fuit alter ita/lissicut achab q̄ yenuðat⁹ ē: ut faceret malū in p̄spectu dñi. **L**ocitauit eū eū iezabel uxor sua: et abominabilis effect⁹ ē intantū ut seq̄retur idola q̄ fecerat̄ amorreī q̄s p̄sumpsit dñs a facie filiorū isrl. Itaq̄ cū audis̄t achab sermones istos: scidit vestimenta sua: et operuit cilitio carnē suā: ieunavitq̄ et dormiuit i sacco: et ambulauit demisso capite. **E**t fact⁹ ē sermo dñi ad heliā tesbiten dicēs. **N**ōne vidisti humiliatiū achab corā me? Quia igit̄ humiliatus est mei causa. **N**ō inducā malū in dieb⁹ eius: s̄ in diebus filij sui inferam malum domini eius.

XXII

Ransierūt igit̄ tres auni absq; bello inter syriā et isrl. In anno aut̄ stio descendit iosaphat rex iuda ad regē isrl. **D**ixitq; rex isrl ad seruos suos Ignoratis q̄ nr̄a sit ramoth galaad: et negligim⁹ tollere ea de manu regis syrie. **E**t ait ad iosaphat. Venies nemecum ad pliandū in ramoth galaad. **D**ixitq; iosaphat ad regē isrl. Sicut ego sum ita et tu. Populus me⁹ et ipsi tu⁹ vnuū sunt: et equites mei equites tui. **D**ixitq; iosaphat ad regē isrl. Quere oro te hodie b̄monē dñi. **C**ongregauit ergo rex isrl p̄phetas q̄dringentes circiter viros: et ait ad eos. Tredebeo in ramoth galaad ad bellandum an quiesceret. Qui r̄nderūt. Ascēde: et dabit eā dñs in manu regis. **D**ixit aut̄ iosaphat. Nō ē h̄ p̄pheta dñi quispiā ut interrogem⁹ p̄ eum? **E**t ait rex isrl ad iosaphat. Remālit vir yn⁹ p̄ quē possum⁹ interrogare dñm: sed ego odi eū: quia nō p̄pheta mihi bonū s̄ malū micheas fili⁹ iemla. **L**ui iosaphat ait. Noloquar ita rex. Vocauit ḡ rex isrl eunuchū quendā et dixit ei. Fecistina adducere micheā filium iemla. Rex aut̄ isrl et iosaphat rex iuda sedebat vnuusquis, q̄ i solio suo vestiti cultu regio: in area iuxta ostiū porte samarie: et vniuersi p̄phete p̄phetabat in cōspectu eorū. **F**ecit q̄ sibi sedechias fili⁹ chanaā cornua ferrea: et ait. **H**ec dicit dñs. His ventilabis syriā donec deleas eam. **D**ēsq; p̄phete similiē p̄phetabant dientes. Ascēde in ramoth galaad: et vade p̄phe: et trādet eā dñs in manus regis. **M**uncius ḥo qui

terat ut vocaret micheā locut⁹ est ad eū dicēs. **E**cce b̄mone s̄ p̄phetauz ore vno regi bona p̄dicant. **S**it ḡ et b̄mo tu⁹ s̄līs eoz et loquere bona. **U**ni micheas ait. **V**niuit dñs: quia q̄d cūq; dixerit mihi dñs: hoc loquar. **A**enit ita q̄ ad regem: et ait illi rex. **M**ichea: ire debeamus in ramoth galaad ad pliandū an cessare. **L**ui illerūndit. Ascēde et vade prospere et trādet domin⁹ in manu regis. **D**ixit aut̄ rex ad eum. Iterum atq; iterū adiuro te: ut non loq̄ris mihi nisi quod verū est in nomine domini. **E**t ille ait. **V**idi cunctū isrl displūm in montibus quasi oues nō habētes pastore. **E**t ait dñs. Non habēt isti dñm: reuertaf vnuusq; in domū suā in pace. **D**ixit ergo rex isrl ad iosaphat. **N**ūquid nō dixi tibi quia non prophetat mihi bonū sed semp malum. **I**lle ḥo addens ait. Propterea audi b̄monē dñi. **V**idi dñm sedentem sup soliū suū: et om̄nem exercitum celi assistente ei a dextris et a sinistris. **E**t ait dñs. Quis decipiet achab regem israel ut ascēdat et cadat in ramoth galaad. **E**t dixit vn⁹ ḥo huiuscmodi: et ali⁹ aliter. Egregius ē aut̄ spūs: et stetit corā dño et ait. Ego decipiā illum. **L**ui locutus est dñs. In q̄: Et ille ait. Egregiar. **E**t ero spūs mendax in ore omnū p̄phetaū ei⁹. **E**t dixit dñs. Decipies et p̄ualebis: egredere et fac ita. **N**unc igit̄ ecce dedit dñs spiritū mendacij in ore omnium p̄phetaū tuorū qui hic sunt: et dñs locut⁹ est cōtra temalū. Accessit aut̄ sedechias fili⁹ chanaan: et p̄cussit micheam in maxillam: et dixit. **N**ōne ergo dimisit spūs dñi: et locut⁹ ē tibi. **E**t ait micheas. **V**isurus es in illa die q̄n ingredieris in cubiculum intra cubiculū ut abscondaris. **E**t ait rex israel. **L**ollite micheā et maneat apud āmon p̄ncipē ciuitatis et apud iōas filiū amalech: et dicite eis. **H**ec dicit rex. **M**ittite virū istū in carcerē: et sustentate euz pane tribulationis et aqua angustie donec reuertar in pace. **D**ixitq; micheas. Si reuersus fueris in pace: non est locutus in me dñs. **E**t ait. Audite populus oēs. Ascēdit itaq; rex isrl et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. **D**ixit itaq; rex isrl ad iosaphat. Sumarma: et igedere pliū et induere vestib⁹ meis. **P**orro rex isrl mutauit habitum suū: et ingressus est bellum. **R**ex aut̄ syrie p̄ceperat p̄ncipib⁹ currū triginta duob⁹ dicēs. **N**on pugnabitis p̄trā minore et maiore q̄ē p̄tam nisi contra regem israel solū. **C**um ergo vidissent principes currū iosaphat: suspicati sunt q̄ ip̄e esset rex isrl et impetu facto pugnabant cōtra eū. **E**t exclamauit iosaphat. Intellexeruntq; principes curruū q̄ non esset rex israel: et cessauerunt ab eo. **O**ir aut̄ quidā tetendit arcum in in-

certum sagittam dirigens: et casu percussis regem
israel inter pulmonem et stomachum. At ille
dixit auriges suo. vertem anum tuam: et ecce me
de exercitu: quia grauiter vulnerat sum. Co-
missum est ergo prelum in die illa. Et rex isrl
stabat in curru suo protra syros. Et mortuus est
vespe. Fluens autem sanguis plage in sinu cur-
rus et preco insonuit in vniuerso exercitu an-
teg sol occubueret dicens. Unusquisque reuer-
tatur in ciuitate et in terra sua. Mortuus est autem
rex: et perlat est in samaria. Sepeliturque reges
in samaria: et lauerunt currum eius in piscina sa-
marie: et linxerunt canes sanguinem eius. Et ha-
benas lauerunt iuxta verbum domini. quod locutus
fuerat. Reliqua autem monum achab et vniuersa que
fecit: et domus eburnea quam edificauit cuncta-
rumque yerbium quae exterruit nonne hec scripta
sunt in libro sermonum dierum regum isrl? Dormi-
uit ergo achab cum priib suis et regnauit ocho-
sias filius eius peo. Iosaphat vero filius asa
regnare cepit super iudam anno quarto achab
regis isrl. Triginta quoque annorum erat cum re-
gnare cepisset: et viginti quoque annis regnauit
in hierusalim. Nomen matris eius azuba filia
salai. Et ambulauit in omni via asa patris sui.
et non declinauit ex ea. Fecitque quod rectum est in co-
spectu domini: verum exulta non abstulit. Ad-
huc enim populus sacrificabat et adolebat incé-
sum in excelsis. Hacemque habuit iosaphat cum
rege isrl. Reliqua autem yborum iosaphat et ope-
ra eius que gessit et prelia nonne hec scripta sunt
in libro verborum dierum regum iuda? Sed et re-
liquias effeminatores qui remanerent in diebus
asa patris eius abstulit de terra. Nec erat tunc
rex constitutus in edom. Rex vero iosaphat fe-
cerat classes in mari quenauigarent in ophir
propter aurum et irenum poterant: quia confracte
sunt in asyongaber. Tunc ait ochosias filius
achab ad iosaphat. Vladiant serui mei cnz ser-
uis tuis in nauibus. Et noluit iosaphat. Hor-
mivitque iosaphat cum priib suis: et sepultus
est cum eis in ciuitate dauid patris sui: regna-
uitque iorā filius eius per eo. Ochosias autem filius
achab regnare cepit super israel in samaria anno
septimo decimo iosaphat regis iuda: regna-
uitque super isrl duobus annis. Et fecit malum
in conspectu domini: et ambulauit in via priis sui
et matris sue: et in via hieroboam filii nabath
qui peccare fecit isrl. Seruauit quoque baal et
adorauit eum: et irritauit dominum deum isrl: iuxta
oia que fecerat pater eius.

Explicit primus liber malachim
id est. Regum tertius. Incipit se-
cundus liber Malachim. id est
quartus regum. Capitulum. I

Kenarica

tus est autem moab in isrl
per quod moritur est achab:
Deciditque ochozias per
cancellos cenaculi sui: et
quod habebat in samaria
et egrotauit: misitque
nuncios dicentes ad eos:
Ite consulite beelzebub deum accaron: utrum
vivere queam de infirmitate mea hac. Angelus
autem domini locutus est ad heliam thes-
byten dicens. Surge ascende in occursus numeri
ciorum regis samarie: et dices ad eos. Nun-
quid non est deus in israel: ut teatis ad consule-
dum beelzebub deum accaron? Quoniam obrem
hec dicit dominus. De lectulo super quem ascendisti
non descendes: sed morte morieris. Et abiit
helias: reuersusque sunt nunc ad ochoziam. Qui
dixit eis. Quare reuersi estis? At illi respon-
derunt ei. Vir occurrit nobis: et dixit ad nos.
Ite et reuertimini ad regem qui misit vos: et
dicetis ei. Hec dicit dominus. Nunquid quia non
erat deus in israel: mittis ut consulatur beel-
zebub deus accaron. Idcirco de lectulo super
quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure est et ha-
bitus vir qui occurrit yobis et locutus est ver-
ba hec? At illi dixerunt. Vir pilosus et zona
pellicea accinctus renibus. Qui ait. Helias
thesbytes est. Misitque ad eum quinquage-
narium principem et quinquaginta qui erant
sub eo. Qui ascendit ad eum: sedentique in ver-
tice montis ait. Homo dei rex precepit ut de-
scendas. Respondensque helias: dixit quin-
quagenario. Si homo dei sum descendat ignis
de celo: et devoret te et quinquaginta tuos.
Descendit itaque ignis de celo: et devorauit eum
et quinquaginta qui erant cum eo. Rursum
que misit ad eum principem quinquagenarium
alterum: et quinquaginta cum eo. Qui locu-
tus est illi. Homo dei: hec dicit rex. Festina
descende. Respondens helias ait. Si homo
dei ego sum: descendat ignis de celo et deuo-
ret te et quinquaginta tuos. Descendit ergo
ignis de celo et devorauit illum et quinqua-
ginta eius. Iterum misit principem quinqua-
genarium tertium: et quinquaginta qui erant cum eo
Qui cuicunque venisset: curuauit genua protra heliam
et percatus est eum et ait. Homo dei noli despice-
re animam meam: et aias seruorum tuorum qui me-
cum sunt. Ecce descendit ignis de celo et de-
vorauit duos principes quinquagenarios pa-
mos et quinquaginos qui cum eis erant. Sed
nisi obsecro ut miserearis anime mee. Locutus
est autem angelus domini ad heliam dicens. Dej
p. 4